

گزیده اسناد جنگ جهانی دوم و اشغال ایران از سوی متفقین

سوم شهریور ۱۳۷۰ ش. مقارن با پنجاهمین سالگرد یورش نظامی قوای شوروی و انگلیس از شمال، شمال شرقی، شمال غربی، غرب و جنوب غربی به ایران است. تهاجم مزبور که تا ۲۵ شهریور ۱۳۲۰ ش. ادامه داشت، با تصرف تهران به وسیله سربازان دو دولت مذکور خاتمه پذیرفت. از آن پس تا مدت چهار سال و نیم ایران در اشغال قوای شوروی و انگلیس و سپس امریکا قرار گرفت. بدین سان کشوری بی طرف قربانی موقعیت سوق الجیشی و منابع نفتی خود گردید. به همین مناسبت بر آن شدیم که برخی از اسناد موجود در سازمان اسناد ملی ایران را که مرتبط با این تهاجم و اشغال است، در مجموعه‌ای ارائه دهیم. این اسناد شامل دو بخش است. به این ترتیب که از مجموع ۲۵ سند حاضر، ۱۱ سند مربوط به حوادث قبل از سوم شهریور است و ۱۴ سند دیگر بیانگر وقایع بعد از آن می باشد.

نخستین سند، اعلامیه ابوالحسن پیرنیا (معاذالسلطنه) استاندار استان هفتم (فارس) است که در ۱۳۱۸/۶/۱۲ یعنی اندکی پس از آغاز جنگ جهانی دوم صادر شد.

پیرنیا در این اعلامیه پس از اعلان آغاز جنگ، خارجیان متحیم ایران را از دست زدن به «... هر گونه احساساتی که منافعی بی طرفی کشور ایران باشد...» بر حذر داشته است.

سند دوم قسمتی است از یک نامه که از بخش حقوقی وزارت خارجه ایران در زمستان ۱۳۱۸ به وزیر خارجه وقت - مظفر اعظم - در مورد شکایت سفارت آلمان از تبلیغات دولت انگلیس بر ضد آلمانی‌های ساکن در ایران ارسال شده است. تبلیغات مزبور شامل اوراق و مجلاتی است که از نگستان به مقصد منازل آلمانی‌ها پست می شد و در آنها «... حملات سختی به حزب ناسیونال سوسیالیست نموده و همچنین نسبت به راجل و بزرگان آلمان و در یک دو مورد هم نسبت به هیتلر رئیس مملکت آلمان حملات موهنی استعمال نموده است...»^۱

سند سه‌م متن اعلامیه شرکت نفت ایران و انگلیس است که در ۱۳۱۹/۳/۱۷ در آبادان توزیع شده بود. متن این اعلامیه در ارتباط با رعایت مسائل بطنی توسط کارکنان شرکت نفت در صورت حملات هوایی به پالایشگاه آبادان می باشد.

کفیس ستانداری خوزستان نیز در

۱۳۱۹/۳/۲۲ به مسئولان شرکت نفت در خصوص چاپ اعلامیه اعتراض و از آن‌ها خواسته است که «... در آتیه در این گونه موارد بدون اطلاع و مشورت با مأموران مربوطه مبادرت به اقدام نشود...»^۲

نظامنامه نظارت بر حرکت کشتی‌ها در اقیانوس هند و خلیج فارس به وسیله نیروی دریایی انگلیس که از سوی کنسول انگلیس در کرمانشاه برای فرماندار این شهر فرستاده شده بود، متن سند چهارم را تشکیل می دهد. انگیزه تدوین این نظامنامه را نویسندگان آن چنین بیان کرده‌اند: «... مقررات تازه حتی الامکان به منظور جلوگیری از دشمنان بریتانیای کبیر و متفقینش می باشد که واردات و صادرات به کشورهای بی طرف را از راه ایران واصل نمایند...»^۳

سند پنجم، ترجمه اخباری است از روزنامه چینی که مربوط به کشتی‌های آلمانی پناهنده شده به بندر شاهپور و وضعیت ایران و دیگر کشورهای منطقه در تاریخ ۱۳۲۰/۲/۲۷ می باشد.^۴

یادداشت سفارت آلمان در ۱۳۱۹/۵/۸ در رابطه با چگونگی نمایش فیلم‌های تبلیغاتی و جنگی آلمان‌ها در ایران موضوع سند ششم را تشکیل می دهد.^۵

سند هفتم گزارشی از کفیس ستاد ارتش، سرشکر ضرغامی به نخست وزیر است که از وضعیت خواربار در خرمشهر و آبادان سخن می گوید.^۶

و پس از ذکر گرانی نرخ خواربار در این دو شهر به واسطه قلچاق خواربار به عراق برای نیروهای انگلیسی مستقر در این کشور خواهان اقدام دولت می شود.

پس از حمله نیروهای آلمانی به شوروی دو نوسردان مسکو در ارتباط با ایران نگران دو موضوع بودند. ۱- وجود تعدادی آلمانی در ایران ۲- باز بودن راه ایران جهت رسیدن تدارکات به شوروی از جانب متفقین. به همین خاطر تماس‌هایی با دولت ایران برقرار کردند، که چند نمونه از آنها را در مجموعه اسناد (هشتم، نهم، دهم)^۷ مشاهده می‌کنیم تماس‌های فوق در نهایت به نتیجه نرسید و منجر به حمله نیروهای شوروی به ایران در ۳ شهریور شد.

سند یازدهم گزارشی از فرمانده سپاه غرب

سپهبد شاه بختی - در تیر ۱۳۲۰ در مورد دخالت عراقی ه در کردستان ایران می باشد.^۹ لازم به تذکر است که در این هنگام عراق به وسیله نیروهای انگلیسی تصرف شده بود. و در واقع تحریکات فوق به دستور حسین ه صورت می گرفت.

سند دوازدهم اخبار مختلفی است. درباره حملات نیروهای نظامی شوروی و انگلیس به شهرهای مختلف کشور که از گزارشی که به وزیر کشور ارسال شده بود، نقل شده است.^{۱۱}

سند سیزدهم متن تلگرافی نامه کنسول انگلیس در بندر عباس است که در ۲۰/۶/۱۵ در خصوص عمل و اهداف حمله متفقین به ایران نوشته است.^{۱۱}

نیروهای شوروی هنگام حمله به ایران و اشغال این کشور دست به تبلیغات وسیعی پیرامون توجیه ورود ارتش سرخ به ایران زدند. نمونه ای از این گونه تبلیغات در دو شماره از جریده نک برگی افکار خنق نشان داده شده است.^{۱۲} (سند شماره ۱۴)

سند پانزدهم بیانگر وضعیت موجودی گنجم شهر مشهد در کمتر از یک هفته پس از اشغال شهر توسط نیروهای شوروی می باشد.^{۱۳}

در این سند که تلگراف استاندار وقت خراسان - پاکروان - به نخست وزیر - فروغی - درج شده است، راه های مقابله با گسترش قحطی بررسی می شود.

گزارش کامل چگونگی حمله نیروهای شوروی به استان گیلان و تصرف شهرهای آن استان را استاندار وقت گیلان محمدعلی مجد به وزارت کشور فرستاده بود که، متن سند شانزدهم را تشکیل می دهد.^{۱۴}

سند هفدهم رونوشت نامه وزیر مختار آلمان - اتل - است که به وزارت امور خارجه در ۱۳/۶/۱۳ ارسال شده بود. این نامه در مورد تفویض حفاظت منافع آلمانی های مقیم ایران به سفارت دولت سوئد در تهران می باشد.^{۱۵}

به هنگام حمله نیروهای شوروی به ایران، در منطقه آذربایجان غربی نیروهای ایرانی پس از مقاومت های پراکنده مجبور به عقب نشینی شدند. عده ای از این نیروها در هنگام عقب نشینی از مرز ایران و ترکیه عبور کرده و به ترکیه پناهنده شدند و تا چند ماه بعد در آن کشور به سر بردند. مجموعه سند هیجدهم در باره وضع یکی از

همین افسران ایرانی پناهنده شده است.^{۱۶} ستوان معیری که در سوم شهریور در گروهان امنیت مرزی ماکو خدمت می کرد، تا آن هنگام توانست چندین دسته از جاسوسان اعزامی از سوی دولت شوروی را دستگیر کند، و چون ارتش شوروی پس او اشغال ماکو وسایل جاسوسی یکی از این دستگیر شدگان را در خانه او پیدا کرد، خانه اش توسط سربازان آن دولت غارت شد.

پس از این واقعه ستوان معیری به همراه همسرش به دیار بکر ترکیه گریخت و در آن جا کوشید که اموال غارت شده اش را دوباره به دست بیاورد. اسناد مذکور نشان دهنده تلاش او در این راه است. یکی از نخستین ثمرات حضور نیروهای اشغالی در ایران اختلال در امور روزمره زندگی مردم و فروپاشی سیستم اداری و حکومتی کشور بود. اسناد نوزدهم^{۱۷} و بیستم^{۱۸} نمونه هایی از همین اختلالات را نشان می دهد. نمونه ای از عملکرد مسئولین دولتی ایران را در هنگامی که هنوز مدت زیادی از ورود نیروهای اشغالی گریه کشور نگذشته بود در سند بیست و یکم ملاحظه می کنیم. در این سند که با عنوان «ضرر ندارد قدری از اوضاع زندگانی مردم مشهد مستحضر شویند» آمده است: «آقای پاکروان هم چون خودشان اهل کسب و استفاده ... روغن های وارده به شهر را از قرار سه کیلو هفتاد الی در فریمان انبار نموده و از قرار سه کیلو هفتاد الی هشتاد ریال فروخته و اسمش را گذارند که به حساب خانم شهناز دختر والا حضرت سابق می باشد.»^{۱۹}

یکی از مشکلاتی که در طول سال های ۲۴-۱۳۲۰ گریبانگیر نیروهای متفقین حاضر در ایران و همچنین نیروهای خودی شده بود، وجود ناامنی راه ها بود. سند بیست و دوم اشاره ای به این موضوع دارد.^{۲۰}

گزارش جامع و کامل وضع استان مازندران در آبان ۱۳۲۰ متن سند بیست و سوم را تشکیل می دهد. این گزارش را مدبر نوری فرماندار مازندران برای نخست وزیر (فروغی) ارسال داشته بود.

در این گزارش مهم از وضع «امور املاک شاه سابق، بی ترتیبی سلسله مراتب امور ادارات، روابط روس ها با شهربانی، وضعیت کارخانجات و فعالیت نیروی شوروی در قطع اشجار جنگلی»^{۲۱} گفتگو شده است.

در ادامه گزارش فوق در روز ۲۰/۸/۱۹ مدبر نوری طی تنگ تری به نخست وزیر - سند بیست و چهارم^{۲۲} - خیر توفیق افسران اعزامی زاندانمیری و شهربانی به ساری را توسط نیروهای شوروی به اطلاع رسانده و پس از تشریح موضوع، خواستار احضار افسران مزبور می شود.

سند بیست و پنجم^{۲۳} را شاید به تعبیری بتوان به عنوان مهم ترین سند از فعالیت و دخالت نیروهای شوروی در امور داخلی ایران قلمداد کرد. مضمون این سند که نامه استاندار آذربایجان (فهیمی) به وزارت کشور است، در ارتباط با فعالیت نمایندگان دولت شوروی در میان مردم و شراندن آنها بر ضد دولت ایران می باشد.

«... دو نفر از این آقایان به اسامی آقا یوسف و عی اف به قریه سیه رود رفته به سیمان بیگ و عی اکبر جوینی که از اهالی محل هستند نشان شوروی داده و آقا قربان کفاش سیه رودی را هم به سمت نمایندگی تعیین و پرچم ارتش سرخ را بالای سر درب عمارت شهربانی سیه رود بر افراشته ... و در همه جا گفته اند از این به بعد شما تابع حکومت شوروی خواهید بود، مأمورینی که با ما مساعدت نمایند حقوقشان دو سه برابر می شود...» این ماموران با کمک بعضی از مهاجران که در سال های قبل، از آذربایجان شوروی به ایران آمده بودند موفق می شوند بسیاری از دهات و بخش های آذربایجان را نیز تصرف کنند و در نقاط تصرفی «... دسته بندی های تحت ریاست غلام عسگر آبادی و محرم هرسی و سه نفر دیگر که از مبرزین اشرار و مهاجرین

خلق ایران!
برضد دشمن
شریر بشر

بر علیه فاشیسم
آلمان مبارزه کنید!

برای انهام جاسوسان آلمانی به فتنون سرخ کمک کنیم

ایزرا از وجود جاسوسان
فلتر پناک حکیم

بیشتری فتنون سرخ در ایران

هستند در کار است و در هر ده هیئت رئیسه ای مرکب از ۵ نفر که دو نفر آن ها حاکم و رئیس مالیه و سه نفر دیگر صدر نامیده می شوند تشکیل داده...»

مثن این نامه از آن جهت حائز اهمیت است که نشان دهنده فعالیت ماموران شوروی برای آماده نمودن مقدمات تشکیل فرقه دمکرات آذربایجان و مالا تلاش جهت تجربه آذربایجان از خاک ایران در سال های بعد است.

زیر نویس :

شماره راهنمای اسناد این مجموعه که از اسناد وزارت کشور (از این پس: ک.) و نخست وزیری (از این پس: ن.) انتخاب گردیده، به ترتیب چنین است:

- ۱- ن. ۱۰۳۰۰۳
- ۲- ن. ۱۰۲۰۰۸
- ۳- ن. ۱۰۳۰۰۳
- ۴- ک. پاکت شماره ۳۹۵۲
- ۵- ن. ۱۰۳۰۱۳
- ۶- ن. ۱۰۲۰۰۸
- ۷- ن. ۱۰۱۰۱۵
- ۸- ن. ۱۰۲۰۰۷
- ۹- ن. ۱۰۶۰۱۲
- ۱۰- ک. پاکت شماره ۳۷۳۵
- ۱۱- ک. پاکت شماره ۳۷۴۱
- ۱۲- ن. ۱۰۸۰۰۶
- ۱۳- ن. ۱۰۳۰۱۳
- ۱۴- ک. پاکت شماره ۳۶۷۱
- ۱۵- ک. پاکت شماره ۳۷۱۲
- ۱۶ و ۱۷- ن. ۱۰۳۰۰۳
- ۱۸- ن. ۱۰۶۰۱۲
- ۱۹- ن. ۱۰۳۰۱۳
- ۲۰- ن. ۱۰۳۰۰۳
- ۲۱ و ۲۲- ن. ۱۰۳۰۱۳

سند شماره ۳

وزارت پست و تلگراف و تلفن. تاریخ ۱۳۱۹/۳/۱۸. رونوشت تلگراف رمز آبادان ۱۹/۳/۱۷

تهران وزارت با کمال احترام آگهی [ی] که از طرف شرکت نفت به کارمندان شرکت نامبرده داده شده ذیلاً به عرض می رساند: به تمام کارمندان شرکت:

چون احتمال حمله هوایی را به پایلایشگاه نمی توان از نظر دور نمود لازم دیده شد به کارمندان شرکت آگهی داده شود: که حین اعلام خطر چه اقدامی را باید به عمل آورد به کارکنان و سایر اشخاص که در پایلایشگاه و جاهای دیگر مشغول کار هستند دستورات جداگانه داده شده است که برای حفظ و حراست موسسات شرکت اقدامات لازمه را فرمایند. دستورات زیرین مربوط به کارمندی است که به کارهای ویژه گذشته شده اند اعلام احتمال وقوع حمله هوایی به طریق زیر داده خواهد شد در مورد حمله هوایی به فاصله چند دقیقه که حتمی الوقوع به نظر می رسد ده سوت کوتاه هر یک به طول پنج ثانیه هر کدام به وسیله سوت های اعلام خطر اداره آتش نشانی و اداره برق زده خواهد شد در موقعی که اطلاع حاصل شود حمله هوایی به فاصله یک ساعت یا بیشتر خواهد بود. چهار سوت به وسیله تمام دستگاه های آتش نشانی و اداره برق زده خواهد شد، که هر یک به طول پنج ثانیه و به فاصله سی ثانیه هر کدام خواهد بود.

اعلام بر طرف شدن خطر هوایی سه سوت هر یک به طول پنج ثانیه و به فاصله ده ثانیه.

بین هر کدام از طرف دسته های معمولی کارهای روزانه داده خواهد شد، اگر اعلام خطر با ساعت کار داده شد کلیه کارمندان به استثنای اشخاصی که برای کار معینی برگزیده شده اند باید در صورتی که وقت داشته باشند به خانه های خود بروند و الا در نزدیکی درب ساختمان خود را پناهنده کنند.

و اگر اعلام خطر در غیر ساعات کار داده شود کارمندان باید در خانه های خود بمانند یا در جاهای دیگر پناهنده شوند، و اگر حمله هوایی در شب رخ دهد اهل خانه باید متوجه باشند که هیچ روشنی از خانه های خود پیدا نباشد، و در هر اطاق که وجود چراغ ضروری باشد باید پنجره های آن اطاق را خوب بسته و به وسیله پرده پنهان بدارند. در خاموش کردن چراغ اطاق نوکرها باید مراقبت کامل به عمل آید به کارمندان اطلاع داده می شود که شمع در شرکت برای فروش موجود نیست. [امضاء: ناخوانا] رونوشت برابر اصل است

وزارت کشور و نوشت تلگراف رمز کفیل

استانداری ششم شماره ۹۶ مورخه ۱۹/۳/۲۲

جناب آقای وزیر کشور ضیق گزارش کتبی شماره ۶۳ فرماندار خرم شهر شرکت نفت بدون مراجعه بمأمورین ایران در مقام تهیه اعلامیه بر آمده که در موقع خطر هوایی برای مردم راه نهائی باشد بمحض اطلاع فوراً از انتشار اعلان مزبور که چاپ هم شده بود و جلوگیری و تذکر داده شده است که در آتیه در این گونه موارد بدون اطلاع و مشورت با مأمورین مربوطه مبادرت به اقدام نشود/ مصباح فاطمی رونوشت برابر اصل است

سند شماره ۱۰

دفتر نخست وزیر

یادداشت راجع به مذاکرات آقای سمیرنوف سفیر جدید شوروی آقای سمیرنوف روز دوشنبه ۲۰/۴/۹ که به تهران وارد شده بود تقاضای ملاقات فوری از این جناب نمود بر حسب وقتی که معین شد در ساعت هشت عصر به اتفاق آقای نیکولایف رایزن سفارت و آقای بلاشکین معاون نمایندگی بازرگانی به عمارت بادگیری آمده اظهار داشت که به دستور دولت متبوع خود مأموریت دارد باستحضار دولت شاهنشاهی برسد. (دولت شوروی از اعلام بیطرفی دولت ایران تشکر دارد و علاقه دولت خود را نسبت به ایران اظهار می دارد). راجع به امور اقتصادی و بازرگانی مایل است همه گونه مساعدت بنماید و وعده می دهد نسبت به حمل کالاهای ترانزیتی ایران که در خاک شوروی موجود است اعم از آنچه متعلق به وزارت جنگ و غیر آن است با وجود اشکالات فغلی وسایل حمل و نقل اقدام و تسهیلات لازمه را بنماید. ضمن دولت شوروی تقاضا دارد کالاهایی را که ز کشوری دیگر خریداری و وارد جنوب ایران می خواهد وارد کند اجزای ترانزیت آن را از خاک ایران داده شود.

سفیر کبیر در خاتمه بیان پیغام دولت خود راجع به احساسات دوستانه دولت شوروی و علاقه مندی حفظ مناسبات حسنه شرح اظهار و وعده همکاری صمیمانه در کارهای مربوطه داد. این جناب بیانات او را حضوراً یادداشت کرده جواب داد که بنای سیاست دولت شاهنشاهی دوستی و حسن تفاهم است که همیشه اظهار و در جریان کارها عملاً به شود رسید و امید است با حسن نیت طرفین این مناسبت همواره تحکیم و برای مدافع مشترکه دوئین نتایج نیکو حاصل شود. در کارهای بازرگانی و اقتصادی از طرف دولت ایران نیز فکر مساعدت و تسهیلات می شود و نسبت به تقاضای ترانزیت هم وعده می دهد که

آنچه منافی صور بیطرفی ایران نباشد موافقت و اجازه داده خواهد شد. سنیر کبیر با اظهار امتنان گفت از همین قرار مراتب را به مسکو تلگراف خواهد نمود [مقدمه: نخونا] گزارش این ملاقات ضمن شرفیابی ۲۰/۴/۱۱ به عرض پیشگاه مبارک ملوکانه رسید و مورد تصویب واقع گردید.

در جلسه دوشنبه شب ۲۰/۴/۹ هیأت وزیران نیز به اطلاع دولت رسید و تأیید گردیده شد [مقدمه: نخونا].

سند شماره ۱۲

۵- صبح دوشنبه سوم بعد از بمباران اولیه سرکنسول ترکیه از بنده ملاقات و مراتب تاسف و همذردی خود را نسبت به بمباران شهر و تلفات اهالی اظهار نمود.

۶- ساعت هشت عصر دوشنبه باز چند هواپیمای به شهر حمله کرده و دیدن [د] که بصره مرکز شهر می باشد و در همان حال چند سب فرو ریخته که به فصدی مابین عمارت استانداری و شهر بی افکنده شده که در اثر انفجار سبب ها تمام درب و پنجره و شیشه عمارت استانداری و شهر بیانی شکسته و خراب گردید. و در همان موقع به سایر بزرگ های تیریز سب فرو ریخته شد.

۷- در این مدت چند دفعه با فرمانده لشکر ۳ شمال غرب ملاقات و برای نظم شهر و اطراف بوسیله پشاد و رئیس شهر بیانی اقدامات ممکنه معمول گردید.

۸- در بمباران شهر قسمت اعظم اهالی از شهر بیرون رفته بصرف باسنج متواری می شدند.

۹- ساعت یازده شب از طرف فرمانده لشکر سوه به بنده و رئیس شهر بیانی اطلاع داده شد که در ستاد لشکر این اشخاص ملاقات کرده پس از ملاقات فرمانده اطلاع حاصل شد که با دفاع در صوفیان ناگزیر ارتش شاهنشاهی در مقابل مهاجمین بطرف آذر شهر و مراغه عقب نشینی می کنند.

۱۰- در مراجعت از ستاد لشکر به استانداری اطلاع رسید که شماره زیاد شهری در باسنج رفته و نداشتن خواربار آنها موجب نگرانی است. برای جلوگیری از اغتشاش و تأمین خواربار آنجا صبح سه شنبه چهارم با رئیس شهر بیانی به باسنج رفته بقدر امکان ترتیبی برای کار آنجا داده شد.

۱۱- چون اطلاع رسید که بمباران هواپیماها قسمتی از راه و پل ها را خراب کرده برای بازدید وضعیت تا میانه آمده هر جا بمب افکنده شده بود بوسیله مأمورین اقدام باصلاح شد.

وزارت پست و تلگراف و تلفن. تلگراف، از عباسی به کرمان، شماره تلگراف ۷۷، تاریخ وصول ۵ شهریور ۱۳۲۰

کشور عین تلگراف رسیده از تونسلگری انگلیس در کرمان را مروض [بندر عباس] آقای فرماندار دولت انگلیس توجه دولت ایران را مکرر به این که عده زیادی از آلمان ها در نقاط مهم کشور ایران قامت دارند و به طوری که در سایر کشورهای بی طرف به اثبات رسیده وجود این قبیل اشخاص نه فقط برای مصالح ایران مضر می باشد بلکه امنیت تمام خاور نزدیک را تهدید می کند مخصوصاً برای منافع انگلیس خطر بسیار دربر دارد دعوت کرده آخرین یادداشت که در این زمینه داده شده در تاریخ ۱۶ اگست سوه که برای آخرین بار مجدد تذکر داده شد که دولت ایران اهمیت لازمه به این قضیه داده و از تعداد آلمانی های مقیم ایران بکاهد و در ضمن به اقامت آلمانی هائی که تخصص فنی دارند و وجودشان برای منافع از تعطیل کارخانجات [شدن] لازم است راضی شده که بعداً به تدریج شخص فنی به جای آنها بیاورند قبول نموده و حاضر شدند همه قسم مساعدت به ایران بنمایند به طوری که بر همه آشکار است دولت انگلیس از دادن گنمه و سایر خواربار به دولت ایران هیچ گونه خودداری نکرده و همیشه حاضر است آن را ادامه دهد ولی برخلاف انتظار دولت ایران صلاحیت خود را در آن ندیده جواب مقنی به این یادداشت بدهد و دولت روسیه و انگلیس را که در این قضیه منافع مشترک دارند. راضی نماید بنابراین دولت انگلیس لازم دیده که از منافع حیاتی خود حفاظت نموده و اقدام لازم برای مرتفع ساختن این خطر بزرگ آلمان ها بنمایند.

دولت انگلیس قصدی نسبت به استقلال ایران ندارد و این ادعای او به اثبات رسیده و عراق و سوریه و مصر و حبشه و سایر نقاط شاهد این مدعا می باشند هر اقدام مقتضی که بخواهند بنمایند از راه لابی و به هیچ وجه مربوط و بر علیه اهالی ایران نمی باشد و به طور موقت است مقصود اصلی و راسخ دولت انگلیس این می باشد که از این اقدام که بر آنها تحمیل شده هیچ گونه آسیبی متوجه اهالی ایران نشود و دولت انگلیس بر عهده می گیرد که نگذارد ایران از حیث آرد و شکر و سایر خواربار در مضیقه باشد این یکی از حقایق روشن و بر ملا می باشد که آلمانها در صدد کودتائی بودند که استقلال این ملت کین را از بین ببرد و زیر یوغ نازی ها بیاورند لذا لازم بود که اقدام فوری به عمل آید و نگذارد این فجایع بر

اطلاعات

در اطراف بیانات وزیر امور خارجه انگلستان

همانگونه که مقرر شد در ۲۴ شهریور از طرف ایران و انگلستان در مورد موضوعات مربوط به امور اقتصادی و مالی و غیره در لندن مذاکرات خواهد بود.

اطلاعات

سات بر اندازنده ملت ترک نسبت به ایران

اصلاً ما که سوسیالیستیم و بنا بر این ما حق داریم بگویم که در زمانی که ما سوسیالیستیم است که دولت شاهنشاهی از آغاز جنگ جهانی اول تا کنون در ایران هیچ اقدامی در جهت آزادی و برابری مردم نکرده است.

اطلاعات

انتشارات تحریک آمیز

انتشارات تحریک آمیز در مورد ایران و مسائل داخلی و خارجی آن در دسترس عموم می باشد.

اطلاعات

سه شنبه هفدهم تیر ماه ۱۳۲۰

شماره ۱۰

همکاری جامعه با پزشک

ملت ایران وارد شود و بنابراین نیروی انگلیس و روس باامداد دوشنبه داخل مرز ایران شدند به اهالی این استان خطاب کرده می گویم که به گذشتار دولت انگلیس ایمان کامل داشته باشید زیرا از خیرخواهان ایران می باشد به اعتماد به ذات پاک خدا یک جهان نوری به وجود آوریم که تمام مثل از بزرگ و کوچک و تمام مردم بدون اختلاف جنسیت در آن زندگی نمایند و از حاصل رنج خود و آزادی مذهب و فراغت از ترس و باکمال خوشی در آن به سر برند بر تمام جهانیان پوشیده نیست که دولت بزرگ آمریکا با فعالیت تمام در تیس به این مقصد یعنی برای رفاهیت حال بشر در کمیته همه قسم همراهی دارد. فاکر کنسول انگلیس کرمان ۲۸۱۱ ژنده پوش

فاشیتهای خونخوار آلمانی نباید دیگر در ایران باشد!

شاههای جاسوسان آلمانی در دورتی سیاست شاه و دولت بران
برای باید کلاً و تماماً طرد گردند

شاههای جاسوسان آلمانی در دورتی سیاست شاه و دولت بران
برای باید کلاً و تماماً طرد گردند

فکر ۱۳۲۰

وزارت دارائی بنویسید که از تصمیمی که اتخاذ خواهند نمود نخست وزیری را آگاه سازند.
رونوشت وزارت کشور ۲۰/۶/۱۰.

سند شماره ۲۲

دربار شاهنشاهی نمره ۱۸۶۴، ۲۰/۸/۱۲

محرم‌نامه جناب آقای نخست وزیر از اردبیل به اعضاء امیرپور تنگرافی رسیده که محمد تقی نام با پنتیچاه شصت سوار مسلح با قوای شوروی زد و خورد کرده قوای شوروی به اردبیل مراجعت و فعلاً خانه فرامرزپور و امیرپور را محاصره علف را آتش زده اشرف نام را کشته‌اند به کلی وضعیت خلخال و خانواده آنها در خطر است بر حسب فرمان مطاع مبارک عین تلگراف به پیوست ارسال می‌گردد.

رئیس دفتر مخصوص شاهنشاهی [امضاء] حسین [در حاشیه آمده است] به وزارت کشور مراجعه بشود.

سند شماره ۲۰

وزارت جنگ، ستاد ارتش، شماره
۴۷۳۹۹/۱۵۳۱۰ مورخه ۲۰/۶/۲۷

جناب آقای نخست وزیر وزارت کشور اشعار داشته تلگرافاً از بیستون اطلاع داده‌اند به طور کلی مامورین تمام ادارات محل ماموریت خود را در اثر اغتشاش ترک کرده‌اند مراتب از شرف عرض شاهانه گذشت فرمودند. (مامورین دولتی باید سرکارشان باشند) مراتب استحضاراً معروض گردید.

کفیل ستاد ارتش - سرلشگر ضرغامی

[در حاشیه آمده است] آقای مسیرفان به وزارت خانه‌ها برسد ۲۰/۶/۲۹.

سند شماره ۱۵

وزارت پست و تلگراف و تلفن، تلگراف، از مشهد به ط [تهران] تاریخ وصول، روز ۱۰ ماه ۶ [۱۳۲۰]

جناب آقای نخست وزیر رونوشت آقای وزیر کشور، رونوشت جناب آقای کفیل وزارت دارائی، نظر به این که گندم در خارج شهر بیش از پانصد ریال معامله می‌شود و هیچ گونه وسیله هم برای الزام تعهد کنندگان به فروش جنس خود به نرخ مقرر نداریم لذا مالکین از تحمیل جنس خود به انبار غله خودداری و بالتسلیجه برای تامین مصرف نان شهر فوق‌العاده در مضیقه و برای اتخاذ تصمیمی در این خصوص کمیسیون از کلیه روسای ادارات و بنگاه‌های دولتی تشکیل و به اتفاق آراء چنین تصمیم اتخاذ گردید که برای تامین نان روزانه شهر و جمع‌آوری مقدار [۱۰۰] گندم در انبار اولاً تا پنج مهر ماه گندم به قرار هر سیصد کیلو/۱۹۵ ریال که قبلاً مقرر شده بود به اضافه صدی صد جایزه که جمعاً ۳۹۰ ریال می‌شود خریداری و آرد آن به قرار هر سیصد کیلو چهار صد و پنجاه ریال به خیاز فروخته شده و خیاز هم نان را به قرار هر سه کیلو چهار ریال به فروش رسانند.

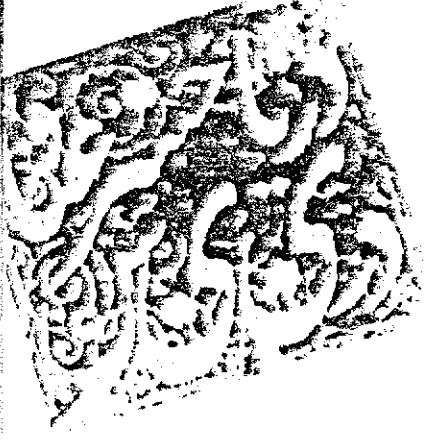
و ثانیاً هر گاه بخواهید بدون تادیه مابه التفاوت مقرر گندم یا آرد برای مصرف خود به شهر وارد نموده و خیازها هم مجاز باشند هر مقدار گندم یا آرد بخواهند به شهر وارد و نان تهیه و به فروش برسانند چون راه دیگری برای تامین نان شهر نبود دستور دادیم از همان قرار اجرا نمایند. متمنی است تلگرافاً تأیید فرمائید ۷۰۷ پاکروان.
[در حاشیه این سند آمده است] فوراً به

سند شماره ۲۴

نخست وزیر، شماره ۳۲۱، به تاریخ
۸/۱۹ ماه ۱۳۲۰

کشف تنگراف رمز فرماندار مازندران، جناب آقای نخست وزیر افتتاح ۳۱۸ چند روز قبل نیروی شوروی صلاح دادند افسران امنیه و شهربانی اعزامی از مرکز به مازندران باید دارای پروانه از سفارت باشند والا توقیف می‌شوند. به وزارت کشور زیر شماره ۱۸/۸/۲۵ رمزاً اطلاع داده شد دو روز قبل یک نفر سرگرد با سه نفر ستوان بدون پروانه برای تشکیلات منبه به سراری وارد شده کمافی السبب با خودسری با شوروی‌ها وارد مشاجره در نتیجه امروز عصر به آنها گفتند چنانچه پروانه نیابورید توقیف و اجازه اقدامی به شماها داده نخواهد شد، به مجرد اطلاع اقدامات لازمه نموده فعلاً از توقیف آنها و اسلحه جلوگیری شد مستدعی است مقرر فرمایند از اعزام چنین افسران خودداری شود و در این موقع رعایت حفظ حیثیات دولت را بنمایند.

گماردن این قبیل اشخاص به کار مضرات و زحمت فرجه می‌نمایند به اضافه در عمل چون نظر منفعت پرستی و خودسری دارند در هر قدمی مواجه با مشکلات گوناگون شده چنانچه این شخص به مرکز احضار و تعلیمات لازمه به سایر افسران اعزامی صادر شود بسیار به جا و دفع محظور می‌نماید.
۲۹۲۰ مدیر نویری

اعلامیه

بر حسب تلگراف شماره ۲۸۰۹ / ۵۱۲۹۹ -
۱۳۱۸ / ۶ / ۱۲ وزارت کشور عموم اهالی
این استان را بوسیله این اعلامیه مستحضر
میدارند .

در اینموقع که متاسفانه ناعلمانه جنک در
اروپا برپا شده است بیگانگانیکه در ایران
بهر عنوان زیست مینمایند لزوم باید متوجه
باشند که از ابراز هر گونه احساساتی که منافی
بی طرفی کشور ایران باشد جدا خودداری
نمایند که میان ابرخلاف مقررات بی طرفی
حرکتی از آنها ناشی بشود

استاندار هفتم

ابوالحسن پیرنیا

وزارت امور خارجه

۱

در سومین یادداشت خود مورخه ۴ ژانویه ۱۹۴۰ شماره ۳۰ سفارت آلمان از انتشار مجله دیگری بنام نامه لندن *Londoner Brief* از طرف وزارت اطلاعات انگلیس و توزیع آن در ایران شکایت نمود و مجدداً تقاضا مینماید ۰۰۰۰۰۰ مقرر فرمایند اقدامی بعمل آید که از توزیع این قبیل مجلات که ناقض بیطرفی دولت ناهنشا میباشند جلوگیری شود ۰۰۰

۲- اوراق و مجلات مرسله از سفارت آلمان که بزبان آلمانی انشاء یافته بوسیله آقای دکتر کابوایی عضو وزارت امور خارجه که کاملاً بزبان آلمانی آشنا هستند مورد مطالعه قرار دادند و بطور کلی مندرجات اوراق مزبوره حملات سختی به حزب ناسیونال سوسیالیست نمود و همچنین نسبت به رجال و بزرگان آلمان و ریکه و مورد هم نسبت به هیئت رئیسه سلطنت آلمان حملات موهنی استعمال نمود است ۰

و اما اینک مجلات نامبرده از طرف وزارت اطلاعات انگلیس منتشر شد، باشد هیچ نشانه و علامتی برای اثبات این قسمت در خود اوراق مزبوره ندیده نشد ۰ فقط نشانه که ممکن است این مطلب را برساند همان مهر بیضی شکل است که فقط در ظهر یکی از پاکتهای ارسالی از سفارت آلمان خورده و روی آن جمله *Ministry of Information. Oct. 1939* حک گردیده است ۰ و لسی این مهر چیست و اصل و منشأ آن کجا است خود موضوع قابل دقت میباشد ۰

۳- سفارت آلمان در ریاد داشت اول خود صریحاً در وقت انگلیس را بواسطه انتشار چنین اوراق و مجلاتی در ایران ناقض بیطرفی ایران اظهار میدارد ولی از مجلاتی که در ریاد داشت در مسمی سفارت مشارالیه استعمال شد و اینطور استنباط میشود که سفارت مشارالیه توزیع این قبیل مجلات را در قلمرو ناهنشا می ناقض بیطرفی ایران تلقی میکند بعبارة آخری مثل این است که سفارت آلمان در ریاد داشت اخیر خود میخواد اقدام به توزیع مجلات نامبرده را از طرف ادارات پست ایران بیک عملی مخالف بیطرفی ایران محسوب داشته و نقض بیطرفی را بر عهد ایران بگذارد ۰ علیهذا لازم است در مسئله زیر مورد دقت و مطالعه قرار داد شود ۰ یکی آنکه انتشار چنین اوراق و مجلاتی از طرف دولت انگلیس (بدین فرض که وزارت اطلاعات انگلیس را ناشر و فرستنده آنها بدانیم) و ارسال آنها

وزارت امور خارجه

۳

شماره

تاریخ

پوست

بروسله پست با ایران آیاعملی برخلاف بیطرفی ایران از طرف دولت انگلستان میباشد و بگری آنکه توزیع اوراق و مجلات مزبوره از طرف اداره پست ایران بمقصد های خود در ایران آیا اقدام از طرف دولت شاهنشاهی برخلاف بیطرفی خود میباشد .

الف : آیا دولت انگلیس بواسطه انتشار اوراق مزبوره و ارسال آنها با ایران نقض بیطرفی

ایران را نموده است ؟

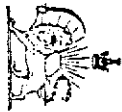
بنظر این اداره این اقدام دولت انگلستان تماس با بیطرفی ایران نمیداند و برخلاف وظایف است که از لحاظ بیطرفی ایران دولت انگلستان باید مراعات نماید . توضیح آنکه دولت انگلیس چون با آلمان در جنگ است و دولت ایران در این مختصمه بیطرف میباشد طبق مقررات حقوق بین المللی موظف است که از هرگونه تبلیغات و تحریکات در قلمرو قضایای ایران بر علیه دولت آلمان خودداری کند و چون ارسال این اوراق با ایران بنشانی اتباع آلمان مخصوصاً بدو در ریاست قیمت آنها مسلماً بمنظور تحریک و شوراندن اتباع آلمان مقیم ایران بر علیه دولت متبوع خود میباشد این است که این اقدام دولت انگلیس برخلاف وظایفی است که از لحاظ بیطرفی ایران باید مراعات نماید و لذا امنای بیطرفی ایران میباشد .

ممکن است دولت انگلستان این استدلال را مورد اعتراض قرار دهد و چنین اظهار نماید که آنچه دولت انگلیس از لحاظ بیطرفی ایران ملزم بمراعات میباشد آنستکه در قلمرو قضایای ایران بمتبلیغات و تحریکاتی بر علیه دولت آلمان مبادرت نکنند و دولت انگلیس هم در مورد انتشار اوراق مزبوره و ارسال آنها بروسله پست با ایران برخلاف این اصل عمل ننموده زیرا نه انتشار آنها در قلمرو ایران واقع شده و نه تسلیم آنها به پست برای ارسال آنها با ایران بلکه هر دو اقدام در مملکت انگلستان واقع گردیده و در عمل توزیع آنها هم در ایران در دولت انگلیس بهیچوجه مداخله نداشته و لذا دولت انگلیس اقدام برخلاف بیطرفی ایران ننموده است .

در یاد این نظر این جواب دولت انگلیس شاید تا اندازه صحیح جلوه نماید ولی بعقیده این

اداره چنین اظهاری در حقیقت قابل دفاع نبود و مخدوش است .

سند شماره ۴

اداره

وزارت کشور

لگوی دولت انگلیس در بحرین

روزبست نامه کشور شماره مورخه ۱۸/۸/۲۹ کابل آن شماره ثبت شد

اگاهی بیروت برای اطلاع جناب فرماندار کرمانشاه تقدیم میگردد پانصد
خالصا نه کدسول اعلیحضرت پادشاه انگلستان در کرمانشاه .
جناب اتالی فرماندار کرمانشاهان .

- روزبست مانتن اصل است
- الیزری
- روزبست برابرسوان مستند است

[Handwritten signature]

شماره ۱۲ - ۲۰۸
شماره ۱۲۰۰۰

اداره

وزارت کشور

اسلام

روزبست شماره مورخه کابل آن شماره ثبت شد

برای مسترد کردن تجارت وروپوی و سوزو سوزی کشورهای المان و ایتالیا از راه
ایران نظامنامه های تازه زیر (که بطور غیر مستقیم در تجارت رسیته و فرستانه
ایران از راه خلیج فارس تا شیراز) از ۲۵ ابریهشت ۱۳۲۰ (۲۵ اپریل
۱۹۴۱) موقع اجرا گذارته میشود و بشینوسیله با اطلاع تمام اشخاص ذینفع
میرشد .

(۱) تجارت واریات

از روز ۲۰ ابریهشت ۱۳۲۰ کلیه ناوهاییکه بطرف خلیج فارس دریا پیمانگی
میکنند مستلزم نداشتن گواهی نامه دریائی انگلیس میشوند (که بنام توی ترسل
شناخته شده اند) و کلیه کالاهائیکه از راه دریا (یعنی از طریق خلیج فارس
بایران میرسد مستلزم نداشتن توی ترسی خواهد بود در اینصورت وارث کنندگان
در ایران در موقع حمل کالای ورودی از بندر رسیته لازم است مقرراتی چند
برای اتمام عملیات باربری دریائی انگلیس که در دریا های پیمانوار معمولت
ناوها را برسی میکنند انجام دهند مقررات نامبرده از این قرار میباشد :-

شماره ۱۲ - ۲۰۸
شماره ۱۲۰۰۰

اداره

وزارت کشور

(۲)

تاریخ

شماره

موضوع

شماره

روزنامه

تاریخ

موضوع

شماره

روزنامه

اداره

وزارت کشور

(۳)

تاریخ

شماره

موضوع

شماره

روزنامه

X وزارت کنتینگان تهران با بستن توفیحات کامل کالائی را که در نظر گرفته اند از طریق یکی از بنادر ایران با عراق (در خلیج فارس) وارد نمایند یکی از افسران کسولی دولت انگلیس نامه دعوت به نام هائی افغانستان

(۱) کالاهای نامبرده در موقع ورود بکشورهای المان و ایتالیا و سایر کشورهای متصرفی با تاحتمال یا از سی کشورهای نامبرده صادر نخواهند شد .
ب- کالاهای نامبرده بصورت عادی تجاربت داخلی فقط بجهت خرید و فروش نوزده خواهد شد تجاربتکالی آنها در صورت استاتو توری دولتی انگلیس ثبت نگردد یعنی تجاربت خانجیهای نامبرده یا تغییر نامبرده که معروف است با نامهای زیرگانی نامبرده .

X پ- در هر موقع که افسران کسولی اعلام خبرت بان شاه انگلستان از وارد کردن کالاهای نامبرده یا بستن تمام توفیحات لازمه و متاثران کسولی مربوط بموضوعات توفیحاتی اظهارنامه را بدهند .

ت- هرگاه و هر وقت کالاهای مورد بحث وارد شود هر وقت از بشیران کالاهای نامبرده یا بسته شده از ایران (که موجود نامیده باشند بطور مستقیم یا غیر مستقیم

شماره ۲۰۸-۱۲
روزنامه ۱۳۰۰۰

تاریخ

شماره

موضوع

شماره

روزنامه

X با المان و ایتالیا و سایر کشورهای مشرقی با تحت کنترل مسالک نامبرده بفرودگاه یا تحویل نامه نخواهند شد پس از آنها بصورت نامه بصورت مذکور در بالا در حضور یکی از افسران کسولی دولت انگلیس ضمانت نامه نامبرده بجمع کنند کالاهای نامبرده نخواهند شد . و حمل کنند آن در صورت نامه را در موقعی که کالاهای نامبرده در ایران حمل میشوند . همواره کالاهای موجوده خواهند فرستاد در آن احوال وقتی افسران تجاربتی انگلیسی با حامل کالاهای نامبرده را بررسی خواهند نمود کالاهای نامبرده بصورتی یا استوانه در داخله ایران خواهند شناخت و اجازه نامبرده نخواهند شد که بطور جانی بدون معطلی یا انجام مقررات دیگر با ایران وارد شوند . گاه کالاهای رسیده حمل شده در تارها که گواهی نامه های دریائی بهمراه نامبرده یا بند موزن سوئظن واقع و در معمرض ضعیف مانده تا جاز واقع خواهند گردید .
ب- تجاربت فرستاده

X چون تا میل به دولت اعلیحضرت بان شاه انگلستان بر این نیست که در تجاربت فرستاده ایران اشکال وارد ببارت عمدت و کالاهای محصولات صورت ریز ضیق معمول از راه دریا از طریق بنادر خلیج فارس بدون کوچکترین مانع انامه خواهند داشت همه

شماره ۲۰۸-۱۲
روزنامه ۱۳۰۰۰

اداره

وزارت کشور

(۴)

رواوست شماره مورخه وزارت کشاورزی که اصل آن شماره ثبت شد

- x در صورتیکه برای دشمن منافعی در بر نداشته باشد صورت کالاها از این قرار است
- کلیه مواد حواریار - روغنهای حیوانی - پشم شتر - پشم بز - پنبه خام - پشم خام
 واک شده - فرش - پوست خام - بافی شده و بوم بنویک مابون نبط و محصولات نبط
 ذغال خاک سوخ - روغنهای تخم نباتی - روغنهای نباتی - تریاک - کتیرا - روده
 ما زوج - کلیه تجارتخانه‌های کالاهای دیگر محصول ایران غیر از کالاهای نامبرده
 در صورت بالا را صادر نمایند قبل از صدور محصولات یا کالاها لازم است در
 حضور یکی از افسران کنسولی انگلیس در ایران اظهارنامه مید، ایران آنها داده و
 توضیح دهند چه منافعی برای دشمن در بر دارند (هرگاه منافعی در بر داشته باشند)
 بهرکجا که محصولی از محصولات ایران از ایران صادر میشود و دارای گواهی نامه میباشد
 و منافع نباشد احتمال خواهد داشت که همچو محصولی را هرگاه مورد سوءظن واقع
 گردد که حائز منافع دشمن است در توانزیت معطل و موقوف به بررسی شود تا روشن
 شود چه نفعی برای دشمن در بر دارند (هرگاه داشته باشد) بنا بر این صادر
 کنندگان در ایران بایستی در پیشگیری که برفع خود آنها است که هر مورد کالا یا
 محصولی از ایران صادر میکنند گواهی نامه مید، و منافع را تحویل نمایند که نه فقط نشان
 دهد کالا یا محصولی را را مید، ایرانی است بلکه دشمن نفعی در آن ندارد

دوره ۱۲ - ۲۰۸
برک ۴۶۰۰۰

اداره

وزارت کشور

(۵)

رونوشت شماره مورخه ولایت که اصل آن شماره ثبت شد

انصراف کنسول انگلیس در ایران اجرتی از عا درکنندگان برای صدور گواهینامه ها ×
 میدهد و منافع نخواهند گرفت بدیهی است مقررات تازه حتی الامکان بمنظور جلوگیری
 از دشمنان بریختنیا ی کبیر و مفتینش میباشد که واردات و صادرات یکسور های بی صرف
 را از راه ایران واصل نمایند ظیه اهتمام ممکنه بعمل خواهد آمد که این نظامنامه
 ضوری اجرا کرد که منافع ایرانی منحصر محترم باشد از واردکنندگان و صادرکنندگان
 واقع در حوزه این کنسولگری (که ذینفع میباشد) دعوت میشود برای اطلاعات
 بیشتر ی کنسولگری انگلیس در کرمانشاه مراجعه نمایند زیرا این اگاهی حاوی -
 تفصیلات کاملی مربوط به اقدامات تازه که دولت اندلیحضرت پادشاه انگلستان
 در نظر گرفته که اتخاذ نماید میباشد . کنسول دولت انگلیس (وگن روسل)
 رونوشت برابر اصل است . المهری .

×

رونوشت برابر اصل است .
 لک

شماره ۱۲ - ۲۰/۹
۴۱۰۰۰ برک

وزارت امور خارجه

اداره - قسم سیاسی

رونوشت گزارش سفارت شاهنشاهی ایران در توکیو

مورثه ۴۲۷-۴۲۸-۲

شماره ۳۳۴

سند شماره ۵

وزارت امور خارجه

پیشرفت نیروی محور در ریانگان و کوند تای عراق و زد و خورد عراقی ها با نیروی انگلیس ترجمه خبرگزارها و جرائد خارجه را جلب نمود. اخبار مقالاتی در باره خاور نزدیک و از ایران نیز نام برد. میشود این ترجمه مفاد قسمتی از روزنامه های چین که راجع بایران هم میشود و قطعات آن باین سفارت رسید. برای آگاهی بعرض میرسد:

روزنامه شانگهای تایمز ۱۶ آوریل نقل از دوش مینوسد کشتی یا مانوچی ژاپنی در خلیج فارس از طرف نیروی دریایی انگلیس توقیف و محمولات آن ضبط شد. است ملاحان کشتی نامبرد. پنج کشتی آلمان و سه کشتی ایتالیایا که به بندرنا هپورینا. برن. و هدر مجنبن چهار کشتی آلمان و یک کشتی ایتالیایا که در (گوا) مستلکه پرتغال در سواحل غربی هند وستان لشکرانده اخته دیده اند. مأمورین ایران به ملاحان کشتی آلمان اجازه بیان. ندند. اند. ولی در بندر گوا ملاحان آلمانی آزاد هستند.

در همان روزنامه در ۱۷ آوریل نقل از استانبول مینوسد که بزودی هیئت اعزاق به آنکارا میرسد و ممکن است نمایندگانی نیز از ایران و افغانستان که امضا کنندگان پیمان سعد آباد هستند برای مذاکره در اطراف وضعیت تازه عراق به آنکارا بیایند.

روزنامه نامبرد در ۱۸ آوریل نقل از لندن مینوسد ورود نیروی انگلیس در عراق تأثیر اطمینان بخشی در رانکار عمومی ایران بخشید. زیرا ایران و عراق در نتیجه بیطن سعد آباد با هم نزدیک و مربوط هستند. برطبق خبری که از خبرنگار سیاسی رویتر از لندن رسید. برخی از جراید ایران در اطراف پیشرفت نیروی آلمان در یونان و لیبی اعراق گویی کرد. اند.

در روزنامه چین شمالی مورخه ۱۸ آوریل نقل از لندن مینوسد که ممنوع شدن حمل سلاح و مهمات جنگی بطور ترتیبیت از خاک شوروی نسبت بایران نیز مؤثر میباشد زیرا از این به بعد نمیتوانستند از منابع آلمان و ژاپن وسوخت از این راه استفاده نمایند.

روزنامه چین شمالی مورخه ۱۹ مه نقل از نیویورک مینوسد بر طبق خبر راد بوکه از آلمان رسید. در تاریخ آبی مه در سفارت آلمان در ژنوا بیانیه ای برای بود. نخست وزیر روزی دولت شاهنشاهی در آنجا

خبر داشتند .

روزنامه شانگهای تایمز مورخه ۶ مه نقل از نیویورک مینویسد که دولت انگلیس کشتی کانی برای حمل محصول نفت ایران یا فریقا دارد بطوریکه مصرف نفت روزانه ایران معلوم نیست ولی میتوان تخمین زد که سه کمتر از ۶۰ هزار چلیک میباشد محصول جاه های نفت ایران برای نیروی دریائی و سایر عملیات نظامی انگلیس در آفریقا و خاور نزدیک بمصرف میرسد .

باز روزنامه شانگهای تایمز ۶ معذری نقل از لندن مینویسد که آلمان بجاه های نفت عراق و ایران نظر دارد با عملیات نظامی مبادرت خواهد کرد یا کوشش خواهد نمود نیروی انگلیس را از صحرای خنایج نماید و با وسیله هند آریسیاس امتیاز نفت را خواهد گرفت تصور میرود هیئت رشق آخری را ترجیح دهند زیرا در آن صورت جاه های نفت دست نخورد میباشد .

باز روزنامه شانگهای تایمز مورخه ۶ مه نقل از نیویورک مینویسد بر حسب گزارش که رسیده دولت آمریکا وابسته های نظامی با ایران و عراق که منافع نفتی زیاد در آنجا ها دارند نرسند است .

روزنامه شانگهای تایمز مورخه ۷ مه نقل از لندن مینویسد تبلیغات آلمان در سوریه و فلسطین و ایران در ارت توسعه پیدا میکند و لازم می آید که انگلیس در عراق زود تر فائق آمده و بیش از پیش در جهت لیبی اقدامات جدی نماید .

(وزارت امور خارجه)

رونوشت شماره مورخه وزارت اداره که اصل آن بشماره ثبت شد

یادداشت سفارت آلمان شماره ۴۰/۱۲۵۸ بتاريخ ۱ اوت ۱۹۴۰

یادداشت

سفارت آلمان محترماً مراتب ذیل را باستحضار وزارت امور خارجه شاهنشاهی ایران میرساند بطوریکه سفارت آلمان معلوم داشته فیلمهاییکه دارای مناظر جنگهای کنونی اروپا میباشد خصوصاً فیلمهای وقایع هفته کی در ایران از لحاظ بیظرنی قدغن است و بهسبب علت - فیلمهای وقایع هفته کی آلمان بعلمت آنکه قسمت اعظم آن دارای گزارشهای راجع بهجنگ فعلی میباشد یا بکلی ممنوع است یا اینکه بطور اختصار نشان داده میشود . دولت آلمان که از این مراتب اطلاع حاصل نموده معتقد است که مخصوصاً با موقعیت فعلی فیلمهای وقایع هفته کی بدون مناظر جنگی آئینه حقیقی دوره کنونی نخواهد بود زیرا فیلمهای وقایع هفته کی بدون گزارش جنگی عاری از هرگونه تازگی بوده و وقایع مهم نوین ترس تاریخ را میگذارد و میگذرد . علاوه براین تهیه فیلمهای وقایع هفته کی بدون گزارش جنگی باین علت که در هیچ یک از کشورهای جهان مورد استفاده واقع نخواهد گرد غیر ممکن است . دولت آلمان معتقد است که اصل بیظرنی از لحاظ نشان دادن فیلمهای جنگی ممکن است باین ترتیب محفوظ گردد که فیلمهای وقایع هفته کی تناسی درلر متخاصم چنانچه تقریباً در کلیه کشورهای دنیا معمول است - بمعرض نمایش گذاردن نموده اینکه نمایش چنین فیلمهایی اساساً قدغن گردد .

رکن
شماره
پیرت

وزارت جنگ
ستاد ارتش

شماره ۷۰۵۹
۲۲۹۷۶
در جرگه کتبی ستاد ارتش
میوه که مستقیم شماره است با شماره
ذکر شود

جناب آقای نخست وزیر

نیروی درمائی جنوب گزارش داده بود که برای اردوی انگلیس
که در مصروفه عراق میباشد بندی است یکمده دستگیر و سبیم
زمین و سبزو جات و خواربار که جبهه عراق خرم شهر و آستانان
بزرگت کفایت میکند به برای بیشتر خرید و به عراق حساب در
مینمایند در نتیجه این اجناس خرید که باب و بسیار آن می انداره
توق کرده به نام و برای همه زمین کملو بیخ ریال و یکوی نایاب
و موجب شکایت می گردیده بر آنست از شرفه و همیشه مسارک
شاهانه گذشت فرمودند (به همیشه دولت نوشته شود) بنا بر این
مثنی است مقرر فرمائید از نتیجه اقدامات به سوله ستاد ارتش فرما

مستحق سازند

کتاب ستاد ارتش به رئیس ستاد ارتش

تاریخ
در دفتر ستاد ارتش
۱۳۰۴/۲۵

دفتر نخست وزیر
۳۰۳۷۴
۲۰۱۳/۲۵

* (وزارت امور خارجه) *

رونوشت..... شماره..... مورخه..... وزارت
اداره..... که اصل آن شماره..... ثبت شد

تلگراف سفارت کبیرای شاهنشاهی در مستکو ۱۳۲۰ / ۴ / ۴

امروز ساعت سه و نیم بعد از ظهر بنا بر دعوت آقای دونوف با ایشان ملاقات نمودم
 اظهار داشت چنانچه میدانید دولت شوروی با آلمان داخل در جنگ است و ما
 ناچار رویه دولت ایران را بدانیم جواب دادم هر چند هنوز از دولت متبوعه خود
 در این باب دستورات دریافت نکرده ام ولی از آنجائیکه از سیاست روشن دولت متبوعه ام
 وقوف کامل دارم از طرف خود میتوانم بگویم دولت ایران بیخلفی کامل را مراعات و روابط
 دوستانه خود را با دولت شوروی در نظر خواهد گرفت. خواهشمندم نظر دولت
 ایران را بررسیده بما اطلاع بدهید بعد اظهار داشت از تراز معلوم میکنید که زیادی
 آلمانی در ایران عممتد کتم درست از عده آنان اطلاع ندادم ولی گمان میکنم بیش از
 یک هزار ویانصد نفر نباشند گفت شاید این عده کسانی باشند که بطور قانونی و مجاز
 در آنجا اقامت دارند و بغير از آن عده دیگری هم باشد کتم هر آلمانی مانند
 هر تبعه خارجه که ایران آمده با تذکره و ویزای مرتب قانونی آمده اند و میتوانم بشما
 اطمینان بدهم که دولت ایران با حدی از احتیاج خارجه اجازه ندانند و نخواهد داد
 که از مهمان نوازی کشور ما سوء استفاده نموده بر علیه دولتیکه با ما همسایه
 و دوست هستند، توطئه و دسیسه نباید در دولت شوروی باید بدوستی ایران
 اطمینان کامل داشته باشد آقای مولوتوف از این بیانات من اظهار امتنان نمود
 — خیلی دوستانه برد آتیر ساعد

مخت وزیر
 آقای وزیر مختار

باسخ نامه شماره زحمت میده شد بطوریکه در نظرد اربد جناب عالی یکی دیوار د رطی ملاقات اشاره باین موضوعات فرمودید و شفاه پاسخ داده شد که دولت شاهنشاهی بافلاکه و احتیاطی که در حفظ بیطرفی کامل خود دارد از هرگونه تعدد و معنی که ممکن است به بیطرفی ایران اخلال نماید جلوگیری کرده و خواهد کرد و باتد ابهری که اتخاذ شده احتمالاتی که از آن اظهار نگرانی میفرمودید بهیچ وجه مورد نداد و باتوجه مخصوصی که از طرف دولت شاهنشاهی در این امور اعمال میشود حاجتی باین گونه تذکرات نیست با این حال وزارت امور خارجه از قبول این نامه نمیتواند از اظهار تعجب خود دری کند چمناد این نامه تکرار مطالبی است که پاسخ های الفساح کننده آن حضور داده شده است . وزارت خارجه منتظر داشت بعد از تذکرات حضوری از تعقیب این اظهارات که به کسب مداخله را مورد کشور شاهنشاهی محسوب میشود خود دری بفرمایند و نکته قابل تاسف این است اطلاعاتی که بآن سفارت رسیده بکل بی اساس سهل است حقایق مسلمی را نه راستمانند تصدیق میکنند زیرا آن سفارت به کمال اطلاع بی اساسی که عبارت است از آماده کسردن محمولات کشتی هیلند ابوسله مملجات کشتی های پناهنده آلمانی ترتیب اثر میدهند لیکن بحقایق مسلم یعنی تدابیر موثرو قطعی که از طرف دولت شاهنشاهی در تمام امنیت کامل آن حدود و جلوگیری از هرگونه احتمالات در آنجا اتخاذ شده از نظرد ورمیکنند با این حال تصدیق میفرمائید که دولت شاهنشاهی حق دارد این رویداد غیردوستانه تلقی کرده و انتظار دارد از تکرار این گونه مداخلات احتراز بفرمایند .

۵
 ۴
 ۳

وزارت جنگ

جمهوری اسلامی ایران

دو نویس ...

مورخه ...

شماره ...

پوست نامه شماره ...

ستاد ارتش

محترماً پیرو شماره ۲۳۴۱ - ۲۳۸۴ - مورخه ۲۹ / ۴ / ۲۱ با استحضار میرساند

- ۱- طبق گزارش که بوسیله مامورین مخفی اعزامی بعراق میرسد بینوازی بینر عراقیها در عهد تخریبك شیخ محمود میباشند و چون مشارالیه خود داری میکنند ارواتهدید میکنند که اگر خضاک ایران نرفته ~~میکنند~~ و اتحاد اکثر اراعملی کنند زندانی خواهد شد شیخ مزبور در میان جانمها نفوذ کاملی دارد و در روز عراقی در کونج ...
- میشود که اعزام جانمها بمنظور تهیه زمینها برای مد اخله شیخ محمود میباشند این گزارشات از منابع موثق تأیید شده و در ملاقات استیریا سرهنگك فلچر موضوع چند آنگذ پیشدها است
- ۲- در عراق گفته میشود که قرار است جعفر سلطان و محمود دزلی که تحت نشر هستند مرخص شوند که بایران مراجعت نمایند مامورین اعزامی به بانها ~~با~~ اصدارت این اخبار در رسانه بیوع دارند ولی هنوز تأیید نگردیده است سپهبد شاه بختی

رونوشت برابر رونوشت است

بر علیه فاشیزم
آلمان مبارزه
کنید!

خلق ایران!
برضد دشمن
شریر بشر

سال ۱۳۲۰

پنجمه نهم شهریور

شماره (۲۰) ۱

برای انهدام جاسوسان آلمانی به قشون سرخ کمک کنیم!

ایران را از وجود جاسوسان فاشیزم پاک کنیم

دولت شوروی نظر به احساسات کوهنای فاشیستی را در ایران تهیه کرده است و محترم بشمارد. دشمنان دولت ایران حتی سازمانهای نظامی همواره و ثابت دشمنان نیستند. دشمنان دولت ایران حتی سازمانهای نظامی همواره و ثابت دشمنان نیستند. دشمنان دولت ایران حتی سازمانهای نظامی همواره و ثابت دشمنان نیستند.

دولت ایران یادداشت سوتیرا از خلق خود پنهان میدارد

در بیست و پنجم اوت سال جاری دولت شوروی به دولت ایران یادداشت نمود که در آن سبب های اصلی عبور اجباری قشون سرخ به خاک ایران معین شرح داده شده است. این یادداشت را لازم ندانند خلق خود را از سراجت مد دانست.

دولت شوروی در ماه ژوئیه ۱۹۳۸ در نتیجه دولت شوروی مجبور گردید که دولت شوروی روس با ایران سه بود و تا حق زندگی بی نیاز و مستقل حق بیازمانه لایا بدوچه قبلی هر شده. همچنین و تعدید میشوند و قشون بر درجه انقدر رسماً اعلام کرد.

پیش زنده ایران را به آواز سرورای فاشیستای آلمان رقص بکنان را ابرای کشد.

پیشروی قشون سرخ در ایران

حکومت شوروی مجبور شد که به قصد دفاع کشور خود و استقلال خلق ایران از ظلم فاشیستی قشون خود را به خاک ایران داخل نماید. هر طری پیشروی خود در مدت ۳ روز قسمت های نظامی شوروی شهرهای تبریز، اردبیل، مشهد، قزوین، سراب، گرگان، بندرعباس و غیره را اشغال کردند. پیشروی قشون شوروی ادامه دارد.

دولت شوروی در ماه ژوئیه ۱۹۳۵ و پیش نظر قراردادهای ماهدات دیگر میباشد. ولی دولت ایران بجای اینکه این روایت دوسته می بیند که برای تری خلق ایران خصوصاً قید بود تنظیم سید ره تقویت خلق عالی آلمانی را که زحمات زلمندان ایران اینستاد کرده خاک ایران را میدانند خفته نشانی بر علیه اتحاد شوروی تبدیل و وسعت پیدا ایجاد کردند که ممکن بود ایران منقسم آلمان شود یعنی گرفت.

دولت شوروی سه دهه پیش در ۲۶ ماه ژوئیه ۱۹۱۹ به زوریه و ۱۶ ماه اوت سال جاری روایت دولت ایران با محضر جدی عملیات تخریبی و جاسوسی عمال آلمانی و جاسوسان ضد سوتیرا داشته بود. از ۲۶ به زورین سال جاری دولت شوروی به شاه ایران اطلاع داد که بوسیله طرفیک متبر و مسلحان در اختیار خود دارد آلمانی ها را طلب و محو خواهد شد.

وزارت کشور
اداره امور شهر داریها
اداره

تهران
۱۶ شهریور ۱۳۲۰

نونه ۳۵

تاریخ
شماره
ضمیمه

وزارت کشور

پیرو گزارشهای تلگرافی و گزارش ۱۱۹۹ مورخه هشتم شهریور گزارش ذیل را در باب

وقایع گیلان معروض نمیدارم :

ساعت شش صبح دوشنبه سوم شهریور جهازات جنگی شوروی بساحل ایران نزدیک
روزهای سوم و چهارم و پنجم و ششم از دریا و هوا بکرات پهلوئی ورشت و لاهیجان و سفارود
و حتی رود بارزا بمباران کرده و نیز اوراتی منتشر نمودند و از طرف ارتش هم جواب داده شدند
ساعت ده صبح پنجشنبه ششم شهریور فرماندهی لشکر گیلان توسط تلفون اطلاع دادند که
دستور ترک مقاومت رسیده است از این جهت مراتب همگی اعلام و حتی شب جمعه هفتم شهریور
چراغها روشن بود ولی روز جمعه ساعت ۸ صبح طیارات شوروی در همه جا حمله کردند و در همه
جا مخصوصاً سرایخانه رشت و پهلوئی و شهر لاهیجان و لنگرود ورود و سفارود و حسن کیان و
چونچنان مورد حمله واقع تلفات جانی وارد آمد پس از اینکه از ساعت ۱۱ الی یک بعد از ظهر
تلفون مراتب را بمقر دفتر مخصوص شاهنشاهی و جناب آقای نخست وزیر رسانید ساعت ۴ بعد
از ظهر لشکر اطلاع دادند که از دفتر مخصوص شاهنشاهی جواب رسیده که سوء تفاهم بوده است
ساعت پنج بعد از ظهر جمعه هم فرماندهی لشکر اطلاع دادند که از تهران دستور داده شده
است از تشون شوروی پذیرائی و هر دستوری دارند انجام داده شود و خلاصه در ساعت ۵/۵
جمعه لشکر ۱۱ شروع به تحویل دادن اسلحه و از ساعت ۷ تا ۱۱ شب هم تشون شوروی اسلحه
شهریاتی و امیته را دریافت و بانک علی و تلگراف خانه و تلفون خانه و زندان را باز دید و کلیدهای
تلگرافخانه را کشید و مامورین گذارند اینک مطالبی را جداگانه ذیلا بعرض میرسانده

تاریخ
شماره
ضمیمه

وزارت کشور

اداره امور شهر داریها

اداره

تهران

۱۶ شهریور ۱۳۲۰

تاریخ

شماره

ضمیمه

۱- ملاقاتها و امتیازات - مأمورین مهم شهری کفایت کننده ملاقات کرده اند

مبارت هستند از:

اول کبیر سیاسی - دوم - فرمانده ساختوی تشون سنخ کیلان - سوم یک نفر و سرال
شوری - فرمانده توان هوایی - در این ملاقاتها همواره سرکنسول و باهما و سرکنسول
حضور داشته اند .

موضوع ملاقات آنها : درخواست تسلیم کردن تیمسار سرتیپ قدر و سرکار سرهنگ نرن و حنیو
سریازان و انسران در سربازخانه و استخدام از اینکه باقی افراد و اسلحه های خود را کجا
ریخته اند و موضوع آنها در کیلان و ترتیب رفتار مأمورین شهری در کیلان بوده است
در قسمت تیمسار سرتیپ قدر و سرکار سرهنگ نرن جواب داده شد اطلاع ندادم - برای
جمع آوری سربازان خود بنده آگهی منتشر کردم و کسی حاضر نشد انسران حاضر در رشت
ترب ۲۵ نفری از سربازخانه میروند .

برای طرز رفتار مأمورین شهری قرار شد مطلقاً در کار ادارات و زندگانی مردم مداخله نداشته
باشند و هرکاری دارند در رشت بخود بنده و آقای پاسپار مختاری رئیس شهر بانی کیلان
و در پهلوی هم آقای صحیح بخشندار انجاموا جمع نمایند و حتی جواز خروج هم از طرف بخشندار
پهلوی داده شود - فیرازتگرانه که کلیدها را کشیده و مأمور گذاشته بودند و مخابرات
تلفونی برای خارج رشت که گوشی هارا برداشته بودند دیگر بهبودی جوجه در کار ادارات و مردم
مداخله نداشته اند شهر شنبه ۱۵ شهریور ساعت حرکت بنده به تهران اطلاع دادند

وزارت کشور

اداره امور شهرداریها

اداره

تاریخ

شماره (۳)

ضمیمه

که کلیدهای تلگرافخانه را پس داده و مأمورین خود را برداشته اند .

افسران دیگر شوروی و دژیانی که معین کرده اند روزی پنج شش مرتبه بنده و ملاقات و درکسار
 احتیاجات خودشان از قبیل اتومبیل و اتوبوس و غیره تقاضاهائی مینمودند که بنده هم انجسام
 داده و آنها را راضی نگاه داشته ام و غیر از اینها که عرض شد مداخلات دیگری در کارگیلان نداشتند
 و بطور خلاصه عرض میکنم که این عدم مداخله آنها در کار ادارات و مردم نتیجه اقدامات و مذاکرات
 زیاد بود که بعمل آورده و در عمل هم طوری رفتار نمود که مطلقا بهانه بدست آنها داده نشدند .
 ۲- امنیت - با اینکه مأمورین شهرستانی خلع سلاح شده و مأمورین اضربه یا خلع سلاح
 و با مشرف شده اند معذالک تا کمن بطور هم امنیت باقی ماند تا است ولی چون غده از سر یازان با
 اسلحه فرار کرده اند به علاوه خلع سلاح با سبانیان و اضربه شهرت پیدا کرده احتمال میدهم که
 در نزدیجائی در دهات شروع شود اقدامات بنده برای بدست آوردن ۸۰۰۰ نفر در هفت تیرجم است
 با سبانیان و بیست نفر در هفت تیر برای اضربه ها با آنکه همه مأمورین سیاسی و ارتشی لزیم آنرا تصدیق
 کرده اند معذالک بجائی نرسید و از این راه جای نگرانی میباشد .

۳- زندگانی عمومی - در روستا فعلا زندگانی خیلی فادی است مردم با پریشانی خیال
 از نظر آتیه کشور و تاثرات فوق العاده شدید و احساسات مبین پرستانه بزندگان خود اندامه
 میدهند ادارات در روستا و سایر نقاط گیلان باز است هر رئیس اداره کفرار کرده یا غائب بود
 فورا بجای انتخاب و اعزام داشتم برای آسایش و جلب توجه مردم آگهی هائی منتشر کردم
 حقوقات ادارات را دستوراتم بدین انتشار اجازه مقرر حتی الامکان در ریز بنده روز داده شود

وزارت کشور

اداره امور شهر دارینا

اداره

شماره

تاریخ

شماره (۳)

شماره

اشخاصی که هفت هشت ماه بواسطه نرسیدن گواهی اداره بازتعمیراتی بنسبت وین
 اخذ حقوق کارکنه بودند دستورات نام حقوقات آنها داده شود باهر درمانده در هر طبقه
 و اقدامات
 که بود با کمال دلسوزی و سمیمیت مساعدت کردم و خلاصه روز بروز مردم را دلگرم و معراجسم
 دولت بیدار بیدار امید وار کرده و آنگهی های لازم منتشر و برای آسایش عموم از هیچگونه
 اقدامی فروگذار نشده است.

۴- خوار بار - خیلی خوب است و چون برنج کمیاب شده بود نگران من تین برنج آزاد از
 اقدامات گرفته توسط شهرتاری در معمر فروردین گذاردم در نتیجه این اقدام تا کاین برنج فروشی
 خیلی زیاد تر نان و قند و شکر هم تا شون فراوان است ولی از آنجا هفته دیگر گیلان از حبس
 آورده در وضعیت خواهد بود.

و وضعیت ارتز ایران - در میان درشت اسرار نامتند سرانجام در سرانجام خانه ها
 جمع آوری شوند ولی کسی حاضر نگردید روز چهارم هم آنچه سرانجام در پهلوی بود مرخص
 کرده اند افسران در پهلوی بحالت توقیف و هفت نفر آنها مرخص هستند ساعت ۱۱ صبح
 شبیه ۱۵ شهریور ما مورین در روز قریب ۲۵ نفر افسران ایرانی را که در رشت بودند و بر حسب
 اسرار آنها همه روز به سرانجام میرفتند بوسیله کاپیون حمل پهلوی کردند و مقدرات آنها
 معلوم نیست.

۵- خرابیها و تلفات - در غازیان عمارات شیلات بعضی خراب و بعضی صدمه دیده اند
 جنب کسولتری نیز با خانه خراب شده است به خانه های کوچک مردمان فقیر خسارات
 وارد شده است در میدان جلوه گویان هفت بمب انداخته شده و میدان خیلی خراب

وزارت کشور

اداره امور شهرداریهها

ارزوه

شده است بسرمایزخانه هم خرابی وارن آمده در پهلوی خسارات کم است ولسی
 ثنات - این در زمان زمان است در رشت بسرمایزخانه خرابی وارن شده است بد خانه هم
 خراب شده وند نفرت شده و چهار نفر زخمی شده اند ثنات بسرمایزخانه را در روز سه به سه
 نشوید میور سون اند و در حد اقل در دست نفرت است در راهی این در شرکت و انیس
 زخمی حشقی است *

اند آند از این برون اند به بنده ثنات است این اند آند ولسی در روز
 ولسی جمع آور شد میان نام به نایبه های جلی خطر رسیدند است کتت شم بسرمایز
 شین کار ما زین دران هنوز در پهلوی برون ولی ا چهار میشد که کتت شم بسرمایز نام خواستند برون
 یکی از نایبه های که حشقی شد خراب برون است آند رئیس اجتماع ا چهار میشد است تقریباً
 ۵۰۰ نفر برون که مارک شده برون برون صورت مجلس حشقی کرده اند و نجاه تور برون موجود
 برون و یکمزار و نام حشقی برون موجود و نام ایلان داده اند که خواهد برون بشاوه
 از این خانه برون با کمی برون ۵۰۰ عدد آجر نسوز برون اند *

نام سوال به آند سوخته قضیه نورماند این سوال جزو اسباب است آورد
 شده و در این تاریخ باقی برون این در رشت میباید آند را راکردم که بحسب
 نامرین خود برون متقاعد شدند در نارت نام ما و در معنی سوال بشویم در تمام
 مامورین و مردم نواک قرار کرده اند ولی چون جزو حوزه مامورین نبود و نخواستیم بد و اجازه
 مرکز نامی کرده باشیم از این جهت از اقدام خود نارت کرد *

نام و شصیت قزوین را حشقی خواهد دیدم روسها تمام اسباب و نفرات ان را از حشقی

نمره ۳۰

تاریخ

شماره (۵)

ضمیمه

وزارت کشور

اداره امور شهر داریها

اداره

کرده اند در این قسمت نیز تصور می‌گردد نایسته است اقدام نوری بعمل آید
 در خاتمه بدون تناظر مرسومه میدانند که آنچه وظیفه وجدانی و همین پرستی و اداری بود
 در ظرف این ۱۲ روز انجام داده ام امیدوارم قضایا اصولا حل فرمایند نگرانی شود اینست
 برای هر روز گزارش و کسب دستور و فریاد حوالی ضروری گیلان ظهر شنبه ۱۵ از پشت حرکت
 وساعت ۱۱ وارد تهران و مستندات ذیل را دارد

الف - از بانک ملی بابت رگانی برای بانک رشت و جلوی رجوع ارسال شود

ب - ماهی سرصد (۳۰۰) تن آرد و ماهی دوست تن تنه و شکر و مند ارگانی

توباک و سیگار ارسال شود

ج - باناره دارائی رشت اجازه داده شود فعلا از ارسال عایدات بنهران -

خون داری گردد و مخارج را طبق برهجه ها از محل عایدات بپردازند و چون عایدات

دارائی خیلی کم شده کسر مخارج فعلا از تهران ارسال شود .

د - چون عایدات شهر داری کم شده از رجوع موجودی شهر داری مبلغی ارسال

شود که چون دوائرتا بعه نخواهد .

البته ارسال وجه موقت است و همینکه کارها بچریان عادی افتاد اضافه عایدات حاصل

و تهران ارسال خواهد شد .

در خاتمه یک نسخه اعلان منتشره از طرف ماسوین شو روزی لغا تنهیم میگردد .

.....

۳۹۸
 ۱۰۹۱۲
 وزارت کشور

وزارت کشور

اداره امور شهرداریها

اداره

متن روس

حکم برای ساختن شهررشت

- ۱- امروز ایجناب سروان مازارف بانجام وظیفه سمت ریاست ماخلو و کمیسر نشانی شهررشت را شروع نمودم.
 - ۲- سروان مازارف بسمت دژیانی ماخلو و معاون ارستوان ۳ رازگون تعیین مینماید.
 - ۳- این شهر را بوضعیت نشانی اعلان میکم عبور و مرور از خیابان های شهرتسا ساعت ۲۳ اجازه میدهم پس از ساعت مزبور همه جای تفرجات مثل جایخانه و رستوران وغیره بایست بسته شوند.
 - ۴- کدیبه اشخاص این شهر دارای اسلحه گرم و سرد مثل کارد سر نیزه و قهقه و قناره و شمشیر مجبورند تا ساعت ۱۷ پنج شنبه سیزدهم شهریورماه ۱۳۲۰ با اداره شهرتسانی مرکزی رشت تسلیم نمایند هرگاه تا وقت معینه اسلحه خود را تسلیم ننمایند در صورت کشف اسلحه مقصرین از طرف دادگاه نشانی تعقیب و مجازات خواهند گردید.
 - ۵- رئیس دژیانی ماخلوی موظف است در شهرگشتی (کشیک شبانه) برقرار نماید رئیس ماخلو - سرهنگ آسینزنیفسکی - کمیسردانی ماخلو - کمیسردست - رایینو
- رئیس دژیانی شهر سروان مازارف

سند شماره ۱۷

اداره کل
اداره
نمره
تاریخ

DEUTSCHE GESANDTSCHAFT

TEHERAN

Téhéran, le 4 Septembre
1941

Monsieur le Ministre,

J'ai l'honneur de communiquer au nom de mon
Gouvernement que le Gouvernement du Reich a remis au Gouvernement
Royal de Suède la protection des intérêts allemands dans les ré-
gions occupées iraniennes.

Veillez agréer, Monsieur le Ministre, les assu-
rances de ma très haute considération.

Ettel

Seh Excellence
Monsieur Ali Scheilli
Ministre Impérial des Affaires Etrangères.

T é h é r a n .

بسم الله الرحمن الرحيم

بیت دایم والذکر منافع الامان یا اداره اطلاعات وزارت درود و امور
لهم زدند کردی آن بیست و اندام کشید پس از ارت از انضا و مقام

وزارت این اداره عودت و امور

۱۳۷۴۲

۲۰/۶/۲۲

۲۰/۶/۲۲

مردم و ...
...
...
...

وزارت امور خارجه

اداره تشریفات
دائرة

نمونه ۱۱

تاریخ ۱۳۰۶ ماه ۱۳
شماره ۲۹۹۲ پیوست روزنامه

۲۴۵۵

وزارت کشور

در پیرو نامه ۱۳-۶-۱۲۲۰ شماره ۲۹۱۸ راجع
بفراگذاری منافع آلمان در نقاط اشغال شده
ایران بجهت دولت و لتسموند اینک رونوشت نامطای
که وزیر مختار آلمان در همین موضوع نوشته به
پیوست ارسال میگردد.

وزیر امور خارجه

دکتر رهنما

۱۳۰۶/۱۳
۱۳۰۶/۱۳

۲۹۱۸

۱۳۰۶/۱۳

۱۳۰۶/۱۳

۱۳۰۶/۱۳
۱۳۰۶/۱۳

وزارت امور خارجه
شماره ۲۴۷۱۱
تاریخ ۱۳۰۶/۱۳

بکلیت این امر در پیوسته
پیوسته ارسال میگردد
۱۳۰۶/۱۳

استعلام

این جانب تاجی معیری بانوی ستوان یکم معیری از آقا بان محترم که درخوی و شهر ما کویخانه بنده شریف فرما
 و از وضعیت زندگانی و میزان اقامت و اشیاء خانه ام که در شهر ما کوی بر آنوهیم ارتش بیگانه و بموجب امر مقامات
 نظامی روسیه از طرف اهالی ساکنین شهر ما کوی به وینفا گردیده و خود این جانب و همسر را ملاحظه فرموده اند
 که باجه پریستانی و عسرتی بدون هیچ نوع اشیاء و اقامت و نفودی بشهر داریکر ترکیه ناچار پناهانده شده ایم
 بنام انسانیت منی مینمایم شهادت خود را در ذیل ورقه مرقوم فرمایند. تاجی معیری.

این جانب که چند مرتبه در خانه ستوان یکم معیری مهران عد و اقامت به اطاق سالون - تبار خوری - خواب منعلق
 به افسر نامبرده رادیده ام که پیش از سه هزار ریال ارزش داشته و همچنین خود منار الیه و خانم که بشهر داریکر
 ترکیه وارد شدند در نهایت پریستانی و ناقصه هرگونه دارا نیست بوده اند

سرهنگ نصرکاله باپندر

اینجا نب که فرمانده پادگان ما کوی بوده ستوان یکم معیری فرمانده گروهان امنیه ما کوی در امورات نظامی تحت
 فرماندهی اینجا نب قرار داشته اطلاع کامل دارم که منار الیه پیش از دو سه هزار ریال ارزش و اقامت و تفورات
 ساخته شده داشته که تمام در خانه اهر در ما کوی غارت شده

سرهنگ حسین نیک نژاد

اینجا نب سرگرد محمود کاوه افسر کار بردازی لشکر ۴ شمال غرب که در حدود پانزده سال است فامیله با تاجی هانم
 سرکار ستوان یکم معیری شناسائی و گمدور رفت دارم اطلاع کامل و سیط دارم که معشوق الیهها در حدود دو سه هزار
 ریال اقامت خانه ارحیت فروش و نقره آلت و طلا داشته و نمائی هم که بغا ترکیه پناهانده شده بودند اطلاع
 کامل دارم حتی یک زیر انداز کلیم هم همراه نداشته اند و کلیه اقامت اهر در ما کوی محل آخرین ماموریت
 سرکار ستوان یکم معیری بوده استجا گذارده شده است.

سرگرد محمود کاوه

به پیشگاه اعلیحضرت‌هما یون شاهنشاهی معروض‌نمیدارد

جان نثارستوان یکم حسنعلی معیری فرمانده گروهان امنیه مرزی ساکودر روز و شنبه سوم شهریورماه سال ۳۳۰ پس از بمباران سربازخانه هنگ ۱۷ پیاده از طرف فرمانده پادگان و هنگ معروف مأمور گردیده بود که بلافاصله سوار حاضر در ماکو جاده پل دست بماکورا اکتشاف و در صورت تجاوز فوای نظامی بیگانه اقدامات لازم را برای تأخیر در پیشروی مهاجمین بماکورا رسیدن یک گردان پیاده به محل بیکه در نظر گرفته شده بود بنمایند بطرف پل دست حرکت و در ارتفاعات شمالی قول داغ بایکده پیاده از فوای مهاجم تصادف و به انجام دستور مشغول و تا وصول تا نگاهی دشمن در محاربه بوده سپس با عقب نشینی از مسیر رودخانه به عده گردان یکم هنگ ماکو که مأموریت دفاع جاده را داشته ملحق و تساقط و سوار با تشریک مساعی به افسران گردان مزبور مشغول انجام وظیفه گردید بر اثر نرسیدن فوای کمکی و دادن تلذذات با متواری شدن باقیمانده گردان مزبور در مقابل هجوم و تعقیب عقب نشینی کرده و تا روز دهم شهریورماه در کوههای ستواری و بسند بمرز ترکیه وارد خاک ترکیه شده است و از طرفی چون جان نثار در طول مدت خود در مرز شوروی چند دسته از جاسوسین اعزامی از طرف دولت شوروی مخصوصاً در تاریخ ۲۱ مردادماه سال ۳۳۰ در مو لمیکه فدوی در مرز شوروی بوده عبدالله نام جاسوس اعزامی از مرکز سیاه نخجوان را که بایک بزرگ شناسنامه جعلی و یک دستگاه بی سیم و یک برگ منقح رمز مسلح بایک قبضه طلا نچه بمنظور جاسوسی به خاک ایران اعزام شده بود در ۵ کیلومتری مرز شوروی دستگیر که بعداً با تشخیص جریسان عده از هندستان را دستگیر و کلیه جریان را کشف و ضبط کرد را به هنگ امنیه رضائیه گزارش نموده بود نظریه اینکه برای اعزام جاسوسین دستگیر شده دستوری از هنگ متبوع نرسیده بود لذا گروهان امنیه ماکو زندانی پس از ورودت مهاجم ارتش بیگانه بماکو خانه فدوی را تحت نظر قرار داده چون پس از تفتیش اشیا و اثاثیه مربوط بجاسوسی دستگیر شده از خانه ام کشف میشود به امر مأمورین نظامی شوروی کلیه اشیا و اثاثیه و دارائی جان نثار که متجاوز از دو دست هزار ریال بسوده دستخوش نهب و غارت گردیده که این موضوع نیز از طرف فرمانده هنگ ۱۷ ماکو و هنگ نصرت‌اله بایند سرپرست افسران مقیم ترکیه در مورد تأمین غرامت وارده به جان نثار استاد ارتش و سفارت کبری ایران در آنکارا گزارش گردیده که رونویس آنها برای مزید استحضار بخواکبای بندگان اعلیحضرت‌هما یوننی به پیوست تقدیم میدارد .

نظریه اینکه تاکنون گزارشات تقدیمی در مورد تأمین خسارت و ترفیع رتبه جان نثار مورد توجه قرار نگرفته و فعلاً که پس از چندماه سرگردانی بطهران مراجعت نموده فالدهمه نوع وسایل زندگی بوده و فاقد مکان و مأسنى میباشد .

سرکار فرهنگ با بندر سرپرستی افسران معین دیار بکر کشور ترکیه

احتراما معروض میدارد در روز دوشنبه سوم شهریورماه سال ۱۳۳۰ که هنگام ۱۲ پیاده بادگان ماکوفلنا وبدون مقدمه از طرف متجا وزین شمالی مورد تعرض هوایی وزمینی قرار گرفت چون برای اکتشاف جاده پل دشت و بتاخر انداختن پیشروی متجا وزین سوار نظام با وسیله سریع دیگری وجود نداشت لذا پیاده ناگزیر میتوان یکم معیری فرمانده گروهان ماکوما موریتادام بانیم دسته سوار موجود در مرکز گروهان مربوطه را نامبرده را اکتشاف وحتى الامکان از پیشروی متجا وزین تار سیدن يك گردان بکوههای بش گوز واقع در ۷ کیلومتری ماکوما ومت و جلو گیری نماید .

افسر نامبرده ماموریت معوله رادرنها بتخصیصیت وفداکاری تا گفته شدن افرادیکه همراه داشت عهده دار بمطعم بدون اینکه برای نجات خانواده با جمع آوری خانه و اثاثیه خود که در ماکوبوده بشهر مراجعت نماید برای تفریک ساعتی با افسران گردان یکم بگردان معروضه ملحق و با یارهایمانده آن گردان عقب نشینی نموده که تمام اثاثیه خانه زندگانی مشارالیه که بواسطه نبودن خودش منسوب گردیده چون افسر نامبرده اضافه بر آنکه از روی نهایت علاقه مندی وفداکاری چون بهترین افسران ارتش انجام وظیفه نموده ومتجا وزانزد و دست هزار ریال نیز بخصارت مادی کشیده لذا حسب الوظیفه بمنظور تشویق وترغیب افسر نامبرده مراجع بر ابدینوسیله گزارش نموده که در حدود امکانات ومقررات اقدام مقتضی دایره ترفیع رتبه وتشویق افسر مذکور از لحاظ خدمتی وجبران خسارت مالی مبذول فرمایند .

فرمانده هنگ ۱۲ پیاده ماکو - فرهنگ نیک نژاد

وزارت پست و تلگراف

گزارش آنگرانی آستانها و شهرستانها

گیلان غرب - شب ۶-۲۴ - نیروی امپراطوری انگلیس بگیلان وارد و در روزهای بعد دست درازی های شده بشرح پائین - اثاثیه قابل توجه اداره اقتصادی و دارائی مالی با اثاثیه کارخانه پسته و صندوق نقدی اقتصاد با مقداری نوشتابه و یک جمدان لباس - شخصی آقای بهنام متصدی دارائی مالی اثاثیه قابل توجه دفع ملح که در انبار کشاورزی بود با اثاثیه قابل توجه دفتری و اشاق لاهراتوار و انبار خود کشاورزی اثاثیه قابل توجه کار املاک اختصاصی اثاثیه قابل توجه پست و تلگراف با چندین امانت و اکتبهای بیمه اثاثیه قابل توجه منزل شخصی مستوان کیلیل رئیس کارمندان اثاثیه قابل توجه منزل شخصی اسفندیاری مدیرمستل اثاثیه قابل توجه پزشکیار ادارمراه که در منزل اسفندیاری بود و نیز نسبتاً دزدان اضراف محلی مابقی اثاثیه که از دست سرمازان انگلیسی باقی ماند بود بدزدی برده و در منازل اشخاص هرشب دزدان مسلح مشغول دست برد میباشند بزودی جلوگیری نشود

کلیه مامورین مجبورند ترس خدمت نمود و همه محل های خود بروند اسفندیاری ۴ ۵ ۸ ۵
۲۹ ۳۰ ۳۱
بندر شاهپور - ۶-۲۴ - ساعت ۱۲ - ۲۳ جاری هفتاد پنج نفر الحائی وارد و امروز با کشتی عازم میشنوند ۱۱۰۰ نفر از اسیران ایرانی امروز با کشتی وارد و با واگون های مسقف پست - اهواز عازم خواهند شد منشی زاده

اهواز - ۶-۲۴ - دیروز ده نفر دزد عرب که مسلح بود و بوسیله امنیه دستگیر شده بودند به اهواز وارد و زندانی شدند . محقق عطائی

دیلم - ۶-۲۴ - پنج نفر ناوی وظیفه از خرمشهر بدیلم وارد و در محل هستند بشهر بانی هم خود را معرفی کرده اند . نروتن

سرپل ذهاب - ۶-۲۴ - دیشب دزدان بمنزل نعمت اله پیک پست سرپل بگیلان غرب رفته آنچه اثاثیه داشته از قبیل رخت خواب فرش و مس به اسب خودشان پاره نموده و برده اند فعلاً

نمبره ۱۹ - ۱۹۲۷ - ۱۹۲۸

وزارت پست و تلگراف و تلفن

(۲)

گزارش تلگرافی آستانها و شهرستانها

دزدان معلم نیست و در آبادی از دهدار شکراله فولادی مقداری اثاثیه را دزدید مانند از قرار اطلاع دزدان نمنفر با اسلحه بوده اند اهالی سرپل از ترس در مضیقه و میخواستند ترانما^{بشد} اسفندیاری کردند

بندر عباس - ۶-۲۴ - کنش انگلیسی بمبورا ساعت یا زده دیروز از سوره وارد لنگرگاه بندر عباس
۱۱۵ صندوق رب کوجه لرنکی ساخت کالپرنی و ۸ صندوق مخرقه پیاده نمود ۲۲۲ هدل -
بارگیری و بخترف هند روانه نمود نرهضند

اردکان نیراز - ۶-۲۴ - دیروز ساعت ۱۹ در گرگان بلمزار ۱۸ کیلومتری اردکان بواسطه تصادف عده امسبه و تنگچی گروهان اردکان با یکمده دزد زد و خورد واقع در نتیجه دوسه نفر دزد ها زخمی شده ۳ اسب بدست مامورین امنیه افتاده و در گروهان اردکان میباشند
نیروزی

دزفول - ۶-۲۴ - شب قبل دزدی در دفتر پست و تلگراف دزفول رخ داده ۱۰ پاکت بیمه ۲۰۰ ریال و بسته امانت محتوی دو ایرده شده تفسیه از طرف شهرتانی زیر تعذیب است -
ساعت هیجده ۲۲ سرهنگ ۲ موثر ترمانده نیروی انگلیسی منیم دزفول با سروان اگندو دو نفر افسر انگلیسی و هندی کقبلا از آقای بخندار وقتملاتات خواسته بودند در اداره بخندار از ایشان ملاقات نمودند نامبردگان بالا ساعت ۹ ونیم امروز به اداره شهرتانی دزفول رفته رئیس -
شهرتانی را ملاقات نمودند از قرار معلوم مذاکرات آنها با اداره نامبرده بالا درباره اوضاع محلی و سایر خواربار بوده است صحت پور

نیرباد - ۶-۲۴ - طبق اطلاع حاصله انتظامات کامل در نقطه کاکاوند حکم فرما شده و سر تکبیر
عمل برای تادیه وجه و گندم و اموال دولت حاضر و کمسیون اقتصادی برای تحویل گره
هفت چشمه نیز مستقر گردیده از تاریخ ۲۲ جاری رها یا با ستر داده گندم و وجه واجد

وزارت پست و ٹلگراف و ٹلفن

(۳)

گوارش آنگرافى آستانہا و شہرستانہا

منغول میباشند . ظاہری

کنگاور - ۲۴-۶ - عدہ از سر بازان متواری بوسیلہ بخشہ داری کنگاور جمعہ اوری بکرمانشاہ ر

نمودند . عبدی پور

چاہ بہار - شب ۲۴-۶ - ساعت ۶ صبح یک کشتی مسلح نوعیاری از جنوب غریس وارد ولنگر -

انداختہ و در ساعت ۱۵ ونیم بسمت خاور رہسپار بند . احمد سیف

شماره ۱۵ مهرماه ۱۳۲۰

ضرب ندارد قدری از اوضاع زندگی مردم منهدمستخرد شود

۸۹۳۶
۱۷۷۸

مخلج زندگی در مشهد بطور فاحشی ترقی کرده روزمروزمی کند اجناس انصاری مثل قند و برنج گریه
نسبت سابق کم شده ولی آقایان کارمندان مربوطه مقدار زیادی از این اجناس را در منازل خود مخفی
و پنهان با قیمتهای خیلی زیاد باهالی بیچاره و کارمندان ادارات میفروشند و هیچ کس هم نیست بدرد -
مردم برسد - گندم و آهون - ۱۲۰۰ ریال خرید و هر سه کیلو نان را ۴۰۰ ریال میفروشند و لی -
اگر نانها را وزنی کنند نان در حدود سه کیلو ده ریال بر مردم فروخته میشود گوشت هر سه کیلو در حدود سی
ریال فروخته میشود - مثال هر سه کیلو تن ریال و هر سیصد کیلو باغچه ریال فروخته میشود - همین
سه کیلو پنجه ریال و هر سیصد کیلو بگد ریال فروخته میشود .
آفتاب با کوران هم چون خودشان اهل کسب و استغاده هستند فادرو مایل به جلوگیری نیستند مثل اینکه
امسال تمام روغنهای وارده بشهر از هزار سه کیلو ۲۵ ریال خریدند در فریمان انبار نموده و از هزار سه
کیلو هفتاد الی هشتاد ریال فروخته و اسمن را اگر دارند که بحساب خانم چهار دختر و الاخرت سابق میباشد
این است ملاحظه زندگی گانسی مردم ایمن شهر .

در صورت دورت دورت دورت
۱۷۷۸

و نه از آن
نه در صورت دورت دورت

وزارت کشور

فرمانداری شهرستان ساری

تاریخ: ۱۳۴۰/۸/۱۳

شماره: ۱۰۹۹۱ پیوست ۱

مستقیم و محرمانه

جناب آقای نخست وزیر

با نهایت احترام و اضطراباً به عرض می‌رسانم که بهسبب مهم و قابل توجه خاطر مبارک است بطور اختصار معروض می‌رسانم.

۱- ملاتکلیفی امور املاک ناه سابق است که هرج و مرج کاملی در این منطقه برپا نموده عده ای از رعایا برای جلب منفعت خود وزارت محصول هذالسنه بدو قسمت تقسیم شده بعضی از آنها با عهده دینی نظامیان فراری که دارای اسلحه هستند تشکیل دسته های مختلفی داده از سنگسروند و در چهار دانگ شروع در اطراف ساری - شامی - بهشهر - نامل - آمل - نور مشغول غارت و چپاول گردیده از هرگونه جنایتی خودداری نمیکنند نسبت دیگر رعایای بومی محال نامرده هستند که بعنوان انزجار از وضعیت سابق و بدست آوردن مونی فرصت کلیه محصول را مورد حیف و میل قرار داده چون نوبه از طرف دولت در این منطقه نیست هیچگونه اطاعتی از ماورین دولت و مالکین شهری هم ندارند علاوه مالکین هم از لحاظ اینکه تصور میکنند دولت نسبت منظور آنها توجه و مساعدتی نخواهند - فرمود در ماطن امر خود آنها تحریکاتی مینمایند که ساعت ساعت عمل و اغتشاشات افزوده می‌آن است زیرا سلب اطمینان جانی و مالی از اهالی شده هم‌روزه بوسیله اجتماع و شکایت فرمانداری انتشار آورده و چون مایوس از اقدام جلوگیری میشوند مردم را محمله ادارات و خارج نمودن ماورین دولت از این محال تشویق مینمایند کما اینکه پیش‌آمد های اخیر در مابل هم در نتیجه همین رویه و ضحیده بود که تا یک درجه عمل نمودند و هر ساعت مواردی از قبیل موضوع کمیاس نند و شکر و نظام وظیفه و غیره را - دستاویز قرار داده در صدد فرصت برای انجام منظور بر می‌آیند - بنده تا محال ما اینکه هیچگونه تقویت و کمکی نداشته ام تا در این ملاطفت از پیش‌آمد های سوء جلوگیری نموده مراتب را در هر موقع و مورد وزارت کشور گزارش داده هرگونه اظهار نظری برای حسن اداره کارها معروض رسانیده مورد توجه و قبول واقع نمیگردد.

۲- ادامه وضعیت سابق و بی ترتیبی سلسله مراتب امور ادارات است که غالب خود سرانه بعنوان انجام وظیفه مبادرت بنشار و زحمت مردم را نموده چنانچه مواجه با مشکلاتی میشوند یا بوسیله مراکز مربوطه یا مستقیماً از فرمانداری تقاضای کمک و مساعدت مینمایند در صورتیکه کثرت شواشی از تذکرات و مراجعات ثانوی خودداری نمیکنند چنانچه مورد اعتراض هم قرار بگیرند معذرات انجام وظیفه و اجرای هزاران مواد ثانوی معذرت‌خواهر کوچکترین تشریح مساعی و قبول آموزشهایی از فرمانداری نیستند غالب در اثر ادامه این رویه

(بنیة در صفحه ۲)

۱۱۴۹۸
۵/۸/۴۴

وزارت کشور

فرمانداری شهرستان ساری

تاریخ ماه ۱۳

شماره پیوست

صفحه ۲

که با مناسبات سیاسی خارجیهای منیم اینجا مصادف و بیشتر فرمانداران را در فشار اشکالات میگذارند . معنیده فدوی یگانه علاج از جلوگیری این وضعیت اینست که دولت تصمیم بگیرند یا یکی از این دو اثر را ناظر اعمال دیگران ندرار داده و صریحا امر فرمایند . سایر ادارات حتی فرمانداری هم از تذکرات و آموزشهای قانونی او تخطی ننموده جریان امور سیر مرتسی داشته باشد والا مانعی نظر نمیبرد وزارتخانه های مربوطه بوسیله بخشنامه مکتوب آنها را مینید فرمایند طبق قانون تقسیمات کشور رفتار نموده نسبت با اجرای او امر و تذکرات قانونی فرمانداران را خود را موظف دانسته چنانچه شکایتی در حدود مقررات از آنها بشود مسرود تعنیب واقع شوند والا ماین صورت نه بنده تنها بلکه سایر آقایان استانداران و فرمانداران - هم نمیتوانند با اجرای او امر و حفظ مسئولیت خود در پیشگاه دولت موفق بشوند مخصوصا طرز رفتار و عمل امنیه بیشتر از سایرین مورد توجه و نظر است زیرا که چنانچه وضعیت سابق بهمان صورت تجدید شود و خود سرانه بنام قانون و مراجعات قانونی بخواهند مردم را طر ف فشار و زحمت نزار دهند و سلب هرگونه نظارت و مراقبتی در امور از آنها بشود باضافه اینکه دولت نتیجه ای از وضعیت انتظامی نخواهد گرفت منجر زحمانی هم خواهد شد که معنیده بنده

بدر از بیشتر سبب انزجار مردم فراهم میشود
 ۳- مناسبات روسها با آقای سرهنگ سمیع رئیس شهربانی بواسطه سوء تدبیر در انجام وظائف محوله بخود شکل خاصی پیدا کرده و رویو خامت گذارده است . چندین روز است مرکز احضار شده از حرکت خود داری مینماید کتیل شهربانی با حضور او بلا تکلیف و معلوم نیست از کی باید حسن جریان کار را انتظار داشت .

۴- عدم توجه مشارالیه در کار موجب بلوا در کارخانجات شاهی - شهر شده که اگر حسن تدابیر آقای سرهنگ دانشپور نبود وضعیت بسیار وخیمی خاتمه مییافت .

۵- عملجات کارخانه گونی مانی در روز بیست و چهارمین سال انقلاب روسیه علنا چنین برپا نموده اند .

۶- بواسطه تصرف اتومبیل متعلق بشخص آلمانی و مراجعات پی در پی افسران شوروی و عدم توجه او باختلاف بین آنها ایجاد ونسبت باو بدین وانزجار و تنفر خود شانرا از نامت او در زماننداران بکرات اظهار داشته اند .

حرکت فوری او از زماننداران برای رفع سوء تفاهم و جلوگیری از پیش آمد های سوء مورد استدعا است .

وزارت کشور

فرمانداری شهرستان ساری

تاریخ ماه ۱۳۰۰

شماره پیوست

صفحه ۲

سازمانهاییکه با صرف میلیونها پول وزحمات طانت فرما درمنطقه مازندران ایجاد شده است اهم ازناهای زیما که هر يك برای عمران وآبادی وعظمت شهرستانها حائزدرجه اول اهمیت است ازنصوراعلیحضرت شاه سابق وسایرناچای مهم اگر بدینمنوال نگذرد وبهترینرتیب نسبت مآنها توجهی نشود بزودی خراب ومصورت ویرانهای نیدیدل خواهند شد .

نیروی شوروی شروع منطج اشجار جنگلها نموده حتی ازچیدن پرتال درختها وحصول آن بروسبه خودداری نداشته شب وروز مشغول حمل ونقل میباشند . درایننستفهام

اتخاذ تصمیم منقضی برای حفظ ونگاهداری آنها را مستدعی است . درآوردن (۲۰۰۰) بارون

حکم شریعتی است که درمورد اشجار جنگلها درمورد جنگلها درمورد جنگلها درمورد جنگلها

فرماندار مازندران - مستدعی است -

تاریخ

وزارت کشور

مستقیم فروری استانیته اری سور
رونوشت محرمانه و شماره ۷۰۰۷۰۹ مورخه ۲۳/۱۰/۲۰۱۰ وزارت که اصل آن بشماره ثبت شد اداره

وزارت کشور

X

از چند ی پیش مرتباً گزارشهای در خصوص عملیات و تبلیغات عده های از اشخاص که خود را نماینده دولت شوروی معرفی کرده و از قرائن در این ادعای خود نیز صادق میباشند در گوشه و کنار و مخصوصاً در استانهای اطراف خد انجمن و مرند و جلفا پدید آمده مشغول پارهای تلقینات سوسیالیستی میباشند بوسیله بخنداری مرند و هداری جلفا با ستانداری رسیدن و حتی گزارش مورخ ۲۰/۹/۲۹ در هداری جلفا چنین حاکی بود که در و نغرا از این آقایان با سامی آقایوف و علی اف بغریه سیروود رفته به سلیمان بیگ و علی اکبر جاویدی که از اهالی محل هستند نشان شوروی داده و آقایان کفاش سیروودی را هم بسمت نمایندگی تعیین و برچم ارتش سرخ را بالای سردرب عمارت شهریان سیروود برافراشته و عده های از اهالی را نیز تحریک بغارت خانه های مردم نمود و با نتیجه جمعی نیز با مثال امراتایه شهریان سیروود را بیغمایرد و اند و در همه جا گفته اند از این یه بعد شما تابع حکومت شوروی خواهید بود ما موریسی که با ما مساعدت نمایند حقوق شان و سه برابر می شود . عزاداری محرم امسال باید فوق العاده باشد . در همان موقع که موضوع با دسران ستاد نیروی شوروی تذکره داده شد ظاهراً خیلی اظهار تعجب کردند و مخصوصاً خواهش نمودند که این قبیل عناصراً سخت مورد تعقیب قرار دهیم .

ولی نظریات اینکه در آن موقع عده کفانی و اسلحه موجود نبود اقدام نسبت به تعقیب این اشخاص بعمل نیامد تا اینکه در تاریخ ۲۰/۱۰/۱۸ در دست نغرا از اهالی دهات دینمار و سیروود -
 ۲۰/۱۰/۱۸ اسلحه خانه با پرچم سرخ به زوزتها جم و یا سگامنیه را اشغال نمود و خیال حمله می کردند
 ۸۲۰۰۰ ری

(بقیه پشت صفحه)

را دانستند که معلوم نیست روزی چه اصل جمله بعلمند اروگرگرو بیس جلفا را مقدم دانستند و رفت
 نیمه های شب ۱۰/۱۰/۴۰ در حدود ۱۵۰ نفر با تلنگها و مسلسل بشهریانی علمند اروگرگر
 جمله ویا سبانه ویا مورین شهریانی را متفرق نمود هاند . طبق سه فقره گزارش آموزشگاران -
 در استان علمند ارکه عینا برای استحضار در ریوست ایفان میشود اموال ادارات دولتی را -
 سوزانید و متحملین را توقیف و تا مبلغ گزارانی از هریک نگرفته اند مرخص شان ننمود هاند و از -
 آموزشگاران پرسید هاند . با حکم کدام دولت در اینجا مشغول خدمت هستید ؟
 اخیرا نیز بنسب گزارش رئیس کمرک جلفا که عینا در ریوست از لحاظ میکند رد بجلفا رفته و بطور کلی
 انتظامات و امنیت ندارد و در این بخش متزلزل نمود هاند و چون با این وضعیت اهالی ویا مورین
 مرند در معرض تهدید و خطر بودند و اعزام یک عدد مأمورین با این وضعیت در این روزهای
 اخیر که اتفاقا مقداری اسلحه نیز وارد شد عددهای امنیه تجهیز و مرند اعزام شدند چون -
 در این ضمن با ژنرال قنسول شوروی نیز مذاکرات بعمل میامد روز غریمتا امنیه های ایشان بیغام -
 بدانند که آن جماعت متفرق شدند بسیار بد امنیه اقدام بجدا ال نکند معلوم شد و نفرات سرورس
 بعلمند افرستا و جماعت را متفرق کرده آقایوف را با خود به تیریز آورد هاند ضمنا از دست
 دولت شوروی با ایران و تکذیب حرفهای آن اشخاص هم صحبت کرده اند و فعلا امنیت برقرار است
 چیزیکه مورد اهمیت و توجه کامل است اینست که این آقایان مبلغین که بشدت در اطراف و -
 اکناف آن دریا جان مشغول پرویا کاند و تلقینات هستند مثلا همین آقایوف و علی آف از -
 اتباع دولت شوروی بود ه و هر جا هم رسید هاند خود را نمایند ه دولت شوروی خوانده و اشخاص
 را بمخالفت با دولت ولتیا برانگیخته و در اغلب دهات و بخشها دستهایها و کمیته های
 ترور تشکیل داد ه و هر دم بروخامت اوضاع آیند میافزایند . (بقیه صفحه ۳)

اداره.....

وزارت کشور

ص ۳

رونوشت شماره مورخ وزارت که اصل آن شماره ثبت شد

در اغلب بخشها این نمایندگیها با آموزشگاهها و فته و دستورات اداری اند من بعد تعلیمات مدرسه
 باید بزبان روسی و ترکی آذربایجانی یا تدوین آموزشگاهان و من پیر مدرسه و عده داده اند من بعد
 حقوق کافی از طرف دولت شوروی بانها داده خواهد شد. اخیراً نیز یکی د نفر از همین آقایان
 بدیستان سیرود رفته پانز از مطالبه و ملا حظ حکم مدیر بدیستان اینطور اظهار نمود اند
 (زاتیق مدیر بدیستان اخیراً به زوج ایلیگوئیید این حکم تماماً ایام قبل از جنگ است و حال آنکه از جنگ
 ابتدا بطرف حکومت ایران بازبینی رفته و باید بیستار طرف معارف بدیلت شوروی حکم در دست داشته
 باشند) (سپس پاکت سر بسته ای با و داده و توصیه کرده اند که در ژانویه بیست و نوزدهم میلادی
 ساید حکم تازه و حقوق بدیلت بداد که برای مزید استحضار رونوشت ترجمه همین نامه را در همراه
 تقدیم میدارد. اصل نامه را که بخظ فرستاده و فیروسی بزبان ترکی نوشته شده و بدیلت قبول ژنرال
 گرفت که تحقیق نماید

در مذاکره اخیر در موضوع عملیات توافق اما تا مثال علی اف و آقایوف با ترکسول بدیلت شوروی
 بعمل آمد مشارالیه ظاهراً منکر نمایندگی این اشخاص و وابستگی آنها بدیلت اتحاد جماهیر
 شوروی شده و در همین حال تعقیب آنها را نیز بعنوان اینکه ممکن است موجب بروز فتنه و آشوب شود
 صلاح نمیداند و ضمناً اظهار میدارد ما دستور ادیم اشرا را محلها ای اصلی خود برگشته و مطیع
 بدیلت باشند. بند و بایشان تذکره ای که در هر حال باید موضوع مورد تعقیب قرار گرفته و
 معلوم شود این اشخاص و کجایش هستند و تبلیغات آنها از چه منبعی آب میخورد و لیس

(بقیه بیست صفحه صحیفه)

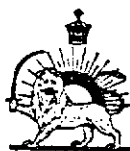
نوبت ۲۰/۱۰۱۱
برک ۸۲۰۰۰

همانطور که عرض شد نظری به تعقیب این اشخاص ندارند زیرا از فراز اطلاع همان آقایوف و علی اف که اشخاص غیر نظامی هستند پیرا از انجام وظائف و ما موریتشان پیرا از طرف فاعلا به تیریز آمدن و آزادانه مشغول گردن بر هیئتند و البته گواهی میفرمایند که تعقیب آنها از طرف ما مورین شیرینان متضمن چه مشکلاتی میباشد .

بخشد از سراب که برای بداند این گزارشهای حضوری تیریز آمدن به است گزارش میدهند چند روز پیش نیز هفتک تلیم یکس از افسران مستاد شوروی تان و نفران سرمنه و الیه وزیر امنیت در شیرینانسی و آقای ود ای بازرگاران را در ریخیداری ملاقات و اینطور اظهار نمودند که اینها شما را اطلاع میدهند بلکه ما را خبریم اما اینها فرقه افامیه ستمشکین داند و بر علیه ما کار میکنند . شما اینها را خبر ندهید و تبلیغ و هیئت آنها را بقیع نمائید . بعد از این نباید اظهارات به مالک رسیدگی بکنید . بلکه برعکس باید یا کمال مهربانی را عا یا رفتار نماید و اگر هم مالیات شد بپردازد . مطالبه نیاید . همانجا با قای ود ای بازرگاران هم تذکره اند که شما ما را مجبور نکنید که برای شما بازرگاری بدهیم . بهتر است اتومبیل خود را سوار کنید و بهتر است برگردید . (مبلغ عمده این قسمت هم با قراف نام است)

در هر حال آنچه مسلم است این اشخاص از اتباع دولت شوروی چون به عنوان نمایندگی دولت شوروی در جها و بخشها آن ها را عمومی را بقلینات مسو و تبلیغات مضمربوب مینمایند و چنانچه هر چه زودتر ترتیبی برای جلوگیری از این وضعیت اتخاذ نشود ناچار باید منتظر انواع حوادث ناگواری باشیم .

این بود شمای از وضعیت طرف اندر با جان و باید با متحضر برسانم که این وضعیت مختص حوزه (بقیه در صفحه ص)

اداره.....

وزارت کشور ص ۵

رونوشت..... شماره..... مورخه..... وزارت که اصل آن شماره..... ثبت شد

x مرند و جلغا نبود و در اغلب بخشها و مخصوصا بخش سراب این انگشتها در بربرد منغول کارند و آنچه از گزارشهای سفاهی و توضیحات آقای لبقوانی بخشد از سراب معلوم میشود در تمام دهات سراب دستبندیهای تحت ریاست غلام عسگر آبادی و محرم هریس و سه نفر دیگر که از میرزینا شرار و مهاجرین هستند در کار است و در هر دو هیئت رئیسه ای مرکب از ده نفر که در ونفرانها حاکم و رئیس برمالیه و سه نفر دیگر در نامه مید میشوند تشکیل داد و در ضد دند که پس از خاتمه تشکیلات ناحوزه به سراب حمله کرد و ورشته مور را بدست بگیرند .

چون قنصل ژنرال منکر بود که این اشخاص بستگی بدولت شوروی داشته باشند قرار گذاشتیم اعلانی بغارسی و روسی و با مضای او وینده در تمام دهات منتشر نمائیم و خلاصه آن اینکه اشخاص از طرف دولت شوروی ما موریت ندارند و نباید بحرفهای آنها و قعی گذاشت مخصوصا بقنصل - خاطر نشان کردیم که این اشخاص دولت شوروی را متهم و گفته های استالین را راجع بایران - تکذیب میکنند تکلیف شماست که حرفهای آنها را تکذیب نمائید . اعلاناتیکه تهیه کردیم -
 x بردهاست که ملاحظه نمودیم عودت دهد تا طبع و توزیع شود .

بند هیچ احتیاجی نمی بینم که راهمیتا این موضوع و لزوم اقدامات مؤثر و فوری در این باب بیشتر از این بتفصیل بپردازم و اقتضا دارد با مذاکره با مقامات مربوطه در این مسأله تصمیحات لازم اتخاذ فرمایند که تا کار از کار نگذشته باین هرج و مرج و این وضع خاتمه داد شود و این اشخاص را اگر تبعه دولت شوروی هستند خودشان توقیف و تبعید کنند و اگر تبعه ایرانند بگذارند توقیف و تبعید نمائیم - استاندار استان سوم - فیهیسی - رونوشت بر ابراصل است .

تعمود ۲۰/۲-۱۲

۸۲۰۰۰ برك